

งานวิจัย

เรื่อง

สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วน
ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

โดย

นางสาวปฐมาวดี กุลวัฒน์ไพศาล
นักวิชาการศึกษานำนาถ
ศูนย์ประสานงานสหกิจศึกษา ฝ่ายบริการการศึกษา
สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปฐมวาทิ กุลวณะไพศาล 2561: สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน 108 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและการดำเนินการขยายความร่วมมือและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินการ การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน การติดตามประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาด้านการฝึกงาน สหกิจศึกษา และ/หรือการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างจำนวน 224 คน และผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 36 แห่ง ประกอบด้วยสถานประกอบการละ 1 คนที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (rating scale) และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยเป็นแบบตรวจรายการ แบบมาตราส่วน ประมาณค่า และคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยสรุปประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษามีฝ่ายที่ดูแลประสานงานความร่วมมือกับสถานประกอบการคือ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายส่งเสริมงานวิชาการสหกิจศึกษา ในขณะที่สถานประกอบการจะเป็นฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานฝึกอบรม งานบุคคล เป็นต้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความร่วมมือในลักษณะฝึกงาน มีกิจกรรม/โครงการต่างๆ ร่วมกันประมาณ 1-5 ครั้ง/ปี ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรจะมีการขยายความร่วมมือด้านการศึกษาร่วมกัน โดยมีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านดำเนินการในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดย

สถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการคือ บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด 5) ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเป็นไปในรูปแบบที่สถาบันอุดมศึกษามีการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนในเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีรูปแบบในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยการรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่าง ๆ มากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิจัย เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็น
หุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สำเร็จได้ด้วยความเห็นชอบของ
ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ดร.นิรันดร์ ภาชนะทิพย์) ที่
เห็นความสำคัญและอนุมัติให้ดำเนินการงานวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณในความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก
ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง ผู้แทนสถานประกอบการที่
ตอบแบบสอบถามทำให้ได้ผลงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดา อินทริวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร กิจปรีชาวนิช และ ดร.นิรันดร์ ภาชนะทิพย์ ผู้อำนวยการสำนักทะเบียน
และประมวลผล รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์ และนางอัจฉรา ปัทมวิภาคที่ให้ความ
อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และให้คำแนะนำอันเป็น
ประโยชน์ในการทำการศึกษาวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาแล้วและทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ยังมิได้กล่าวนาม
ในการให้ความช่วยเหลือ จัดทำงานวิจัยฉบับนี้ รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่างๆ ที่ผู้วิจัย
นำมาอ้างอิงในครั้งนี้

ปฐมาวดี กุลวัฒน์ไพศาล
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญแผนภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดความร่วมมือ	5
แนวคิดความเป็นหุ้นส่วน	8
การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากร	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	30
ผลการวิจัย	30
ข้อวิจารณ์	59
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย	69
ข้อเสนอแนะ	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	76
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	80
ภาคผนวก ข เอกสารการขออนุมัติหลักการการวิจัยและเอกสาร ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถามการวิจัย	97
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย	104
ภาคผนวก ง เอกสารการขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามงานวิจัย	106
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	108

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของอาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา	31
2	สถานภาพผู้แทนของสถานประกอบการ	33
3	สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่	34
4	สถานประกอบการมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่	34
5	สถาบันอุดมศึกษามีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะใดบ้าง	35
6	สถานประกอบการมีการให้ความร่วมมือกับสถาบันศึกษาในลักษณะใดบ้าง	36
7	จำนวนครั้งที่สถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ	37
8	จำนวนครั้งที่สถานประกอบการมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ	37
9	สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่	37
10	สถานประกอบการมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการหรือไม่	38
11	สถาบันอุดมศึกษามีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการหรือไม่	38
12	รูปแบบที่สถาบันอุดมศึกษามีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	สถานประกอบการที่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่	39
14	รูปแบบที่สถานประกอบการมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา	40
15	สถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการหรือไม่	40
16	สถานประกอบการ/หน่วยงานควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่	41
17	กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา	42
18	กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการ	43
19	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการวางแผนและการตัดสินใจ	43
20	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการด้านการวางแผนและการตัดสินใจ	45
21	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการดำเนินการ	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการดำเนินการ	47
23	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน	48
24	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน	50
25	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล	51
26	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการติดตามประเมินผล	52
27	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
28	ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการต่อรูปแบบการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ	55
29	รูปแบบของสถาบันอุดมศึกษาในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วน ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ การเรียนรู้กับการทำงาน	56
30	รูปแบบของสถานประกอบการในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วน ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ การเรียนรู้กับการทำงาน	57

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานของประเทศไทย 9 ประการ	17

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ทำให้การแข่งขันในตลาดแรงงานค่อนข้างสูง พื้นฐานทางด้านบุคลากร เทคโนโลยี และงานวิจัย มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมต้องการบุคลากรที่มีความพร้อม รู้วิธีการทำงานและเทคโนโลยีของบริษัท สามารถปฏิบัติงานได้ทันที ตรงกับลักษณะงานของสถานประกอบการนั้นๆ และจากแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน การสร้างมาตรฐานใหม่ เพื่อยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิรูปการเรียนการสอน ด้วยแนวความคิดหรือทฤษฎีการเรียนรู้ใหม่ในศตวรรษที่ 21 และอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลกับการสร้างระบบรองรับการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสอนและการพัฒนานักศึกษาใหม่ ทำให้คณาจารย์ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานสากลในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Education) หรือการให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าไปทำงานกับภาคเอกชน และทำงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของภาคการผลิต (Talent Mobility) จะทำให้การผลิตบัณฑิตมีได้มุ่งเพื่อปริญญาบัตร แต่มุ่งเน้นการทำงานและการสร้างงาน นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

ดังนั้น ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนระหว่างภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ อาจจะเป็นในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยผู้แทน ภาคเอกชน และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา การร่วมมือกันให้มีการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน-โรงงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพแรงงาน และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน (ธีรพงษ์ เขมฤกษ์อำพล และคณะ, 2531: 138) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันที่มีความต้องการในการร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงการศึกษาภาคธุรกิจเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และสถานประกอบการให้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศ

การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Education) เมื่อเข้าสู่การจัดการเรียนการสอน หรือ “การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Work Integrated Learning” หรือเขียนโดยย่อว่า “WIL” โดยเป็นการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในชั้นเรียนหรือสถานศึกษากับประสบการณ์การ

ทำงานในแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงที่ได้รับการออกแบบไว้ในหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนด (เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน, 2561)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างที่ได้ดำเนินการกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับสถานประกอบการในด้านสหกิจศึกษา มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ซึ่งการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการจึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพ ศักยภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ โดยสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ที่ระบุว่า การแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาทำได้โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เป็นความร่วมมือของแต่ละกลุ่มมหาวิทยาลัย และสมาคมวิชาชีพ/วิชาการ ให้มีการออกแบบระบบการเชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษากับภาคการผลิต ซึ่งแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาอุดมศึกษาไทย คือ การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาศึกษาสภาพ และการดำเนินงานในการสร้างและขยายความร่วมมือโดยมุ่งเน้นการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาผลิตให้มีศักยภาพและประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการจริง รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทราบถึงสภาพและแนวทางการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน เพื่อนำมาพัฒนานิสิตให้มีศักยภาพและประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการจริง รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

ศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนและการตัดสินใจ
2. การดำเนินการ
3. การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน
4. การติดตามประเมินผล
5. การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ขอบเขตของประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และสถานประกอบการที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง

นิยามศัพท์

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เพื่อใช้ในการศึกษา ดังนี้

การขยายความร่วมมือ หมายถึง รูปแบบการขยายความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ

ความเป็นหุ้นส่วน หมายถึง การประสานงาน การมีความร่วมมือกัน การมีความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน หมายถึง การจัดการศึกษาระหว่างประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพนอกห้องเรียนกับในห้องเรียนทั้งในรูปแบบการศึกษาวิจัย โครงการงาน การฝึกงาน / การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการที่มีกิจกรรมร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง ในการช่วยให้บัณฑิตได้ประยุกต์ความรู้การเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ประกอบทักษะในการปฏิบัติงานจริง

สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างที่มีกิจกรรมร่วมกับสถานประกอบการในด้านการฝึกงาน / สหกิจศึกษา หรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างต่อเนื่อง (ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553) ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการทะเบียน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วน ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดความร่วมมือ
2. แนวคิดความเป็นหุ้นส่วน
3. การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดความร่วมมือ

ความหมายของความร่วมมือ

ความร่วมมือถือเป็นการเริ่มต้นระหว่างองค์กรเพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ เป้าหมาย ที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความร่วมมือ ดังนี้

White., A.T. (1982: 18) ได้ให้ความหมายของความร่วมมือกันประกอบด้วย 3 มิติ คือ

มิติที่หนึ่ง	ความร่วมมือในการตัดสินใจทำอะไรควรทำ และทำอย่างไร
มิติที่สอง	ความร่วมมือกันเสียสละในการพัฒนาลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ
มิติที่สาม	ความร่วมมือในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

Lucus (1998: 19) ได้ให้ความหมายของความร่วมมือโดยในการทำงานขององค์กรเป็นการ ทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของบุคคลหรือความต้องการขององค์กร ในการร่วมกันรับผิดชอบงาน มีการร่วมมือกันของบุคคล มีการสร้างเครือข่ายการทำงาน มีกลุ่ม ร่วมมือ สมาชิกมีการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง และรู้สึกว่าการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น

ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ (2551: 67-68) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการในการมีส่วนร่วม ของประชาชน กลุ่มและองค์กรในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ร่วมกัน การเริ่มต้นในการสร้างความร่วมมือขึ้น เกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น การเผชิญปัญหา ร่วมกัน การแบ่งปันวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมุ่งหวังในผลผลิตร่วมกัน เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็น ตัวกำหนดวิสัยทัศน์ และผลลัพธ์ในการสร้างความร่วมมือขององค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนด เป้าหมาย การบริหารจัดการบุคลากร การจัดสรรทรัพยากร เป็นต้น

สรุป ความร่วมมือ หมายถึง การทำงาน/กิจกรรมร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อดำเนินการ/สร้างบางสิ่งอย่างอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์และมีผลของการดำเนินการร่วมกัน การร่วมคิดให้เกิดความพอใจสูงสุด เช่น ผลประโยชน์ การแก้ไขปัญหา การวางแผน เป็นต้น

ความหมายของการพัฒนาความร่วมมือ

ความร่วมมือที่สำคัญและมีประสิทธิภาพนั้น จะมีกระบวนการที่พัฒนาความร่วมมือ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาความร่วมมือ ดังนี้

Jacobs.N. (1971: 21) ได้กล่าวถึงการพัฒนาความร่วมมือในหลายความหมาย คือ

1. สถานะที่เศรษฐกิจของประเทศหนึ่ง ๆ สามารถทำให้ผลผลิตมวลรวมประชาชาติสูงถึงร้อยละ 5-7 ต่อปี และสามารถรักษาระดับนั้นไว้ได้เป็นสถานะที่ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทางเศรษฐกิจ

2. การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเร่งรัดให้ผลผลิตมวลรวมของชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นกระบวนการที่ส่งผลให้ระดับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประเทศสูงขึ้น และประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจดีขึ้น

3. กระบวนการหลายมิติ ซึ่งประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างทางสังคม ทำที่ของประชาชน สถาบันต่าง ๆ ของชาติ การเร่งรัดความเจริญเติบโต การลดความไม่เท่าเทียมกัน ขจัดความยากจน นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงต่อระบบสังคมทั้งระบบ และมุ่งสู่การสนองความต้องการพื้นฐานของปัจเจกชนและกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมภายในระบบ

4. การสร้างสถานะทางทันสมัยและการพัฒนาแล้วคือความทันสมัย เช่น Development as an objective ซึ่งหมายถึงการพัฒนาในแง่ของเป้าหมายอาจกล่าวได้ว่า คนในสังคมนั้นต้องมีเหตุผล (Rational Person) มีวินัยทางสังคม มีการเพิ่มมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ในทางตรงข้ามสังคมต้องการปรับปรุงสถาบันต่าง ๆ ทางด้านการเมือง การปกครอง รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศชาติให้มีความเป็นปึกแผ่น

5. การเพิ่มพูนขีดความสามารถของสังคม โดยไม่คำนึงเรื่องขอบเขต ซึ่งถูกกำหนดโดยเป้าหมาย โครงสร้างพื้นฐานของสังคมในขณะนั้น การพัฒนาความร่วมมือ เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะไม่มีผล อย่างไรต่อเป้าหมายที่มีอยู่ หรือวิถีทางที่ใช้อยู่ในการทำสิ่งต่าง ๆ เรื่องของการมุ่งสู่เป้าประสงค์ที่วางไว้นอกจากนี้การพัฒนาสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณคุณภาพ นั่นคือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติด้วยกัน และระหว่างมนุษยชาติกับสภาพแวดล้อม การพัฒนานั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในเรื่องของระเบียบสังคมที่ถือว่าสำคัญ

มณูญ วงศ์นารี (2539: 14) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาความร่วมมือขององค์กร ดังนี้

1. แนวคิดหรือความพยายามในการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผน
2. ในระบบทุกระบบที่ประกอบขึ้นเป็นองค์การ
3. โดยอาศัยผลของความรู้ที่ได้รับจากศาสตร์ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เข้ามาสอดแทรกอย่างมีแผนในระบบ และกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กร
4. เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำรงไว้ซึ่งดุลยภาพของระบบทุกระบบ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนความเจริญเติบโตและเพื่อความสามารถในการปรับตัวขององค์การให้เข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุป การพัฒนาความร่วมมือ หมายถึง กระบวนการการทำงานภายในหน่วยงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรที่มีกิจกรรมที่เกิดจากการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในด้านต่าง ๆ ขององค์กรร่วมกัน เช่น โครงสร้าง การบริหารงาน การดำเนินงาน บุคลากรในองค์กร เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและพัฒนาให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจหลักที่สำคัญ ๔ ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาที่จะบรรลุเป้าหมายของแต่ละพันธกิจนั้น มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา โดยมีนักวิชาได้กล่าวถึงลักษณะของความร่วมมือในหลายรูปแบบ ดังนี้

Warner, D. and Palfreyman, D (1996) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบสำคัญของความร่วมมือในการพัฒนาไว้ดังนี้

1. เน้นทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาทรัพยากร
2. ทบทวนกระบวนการจัดหลักสูตรและการสอนร่วมกัน
3. การให้บริการเกี่ยวกับสารสนเทศ
4. คำนึงถึงระบบการเรียกข้อมูลย้อนกลับ
5. การพิจารณาการให้บริการต่อผู้เรียนอย่างกว้างขวาง
6. มีการบูรณาการในระบบสารสนเทศ

พรชูรี อาชาวำรุง (2543) ได้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อความร่วมมือ ไว้ 10 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบการจัดกลุ่มห้องสมุดร่วมกัน
2. รูปแบบการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน
3. รูปแบบการแสวงหาและการรับนักศึกษาาร่วมกัน

4. รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ทางการเรียนการสอนร่วมกัน
5. รูปแบบการระดมทุนร่วมกัน
6. รูปแบบการจัดซื้อ จัดจ้างร่วมกัน
7. รูปแบบการใช้เทคโนโลยีร่วมกัน
8. รูปแบบความร่วมมือระดับนานาชาติ
9. รูปแบบความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ
10. รูปแบบความร่วมมือกันของสถาบันขนาดเล็ก

อาจสรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานภายนอก หมายถึง การร่วมมือร่วมใจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน การสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกัน ในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งร่วมกัน

แนวคิดความเป็นหุ้นส่วน

ความหมายของความเป็นหุ้นส่วน

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานทุกฝ่าย เช่น สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความเป็นหุ้นส่วน ดังนี้

Michele และคณะ (1996) ได้อธิบายลักษณะความเป็นหุ้นส่วน ดังนี้

1. หุ้นส่วนนั้นมาจากที่ต่างกันมาทำงานด้วยกัน
2. พันธะสัญญาและการร่วมกันตัดสินใจเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการวิจัย
3. วิธีการทำงานต้องอาศัยเวลา ให้อิสระ และเปิดใจกว้าง
4. กระบวนการทำงานเป็นวงจร และให้ความสำคัญกับการสื่อสาร

Wright and Stegelin (2003) ได้ให้ความหมายของความเป็นหุ้นส่วน คือ ความเป็นหุ้นส่วนจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกฝ่ายมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาและดำเนินร่วมกันในสิ่งเดียวกัน

ลักษณะ เดิมศิริกุลชัย และสุชาดา ตั้งทางธรรม (2541) ได้ให้ความหมายของความเป็นหุ้นส่วน คือ การทำงานที่เกิดจากการประสานงานความร่วมมือข้ามหน่วยงานระหว่างบุคคล กลุ่ม และองค์กรที่เรียกว่า ภาศหรือหุ้นส่วน ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า partnerships เป็นคำที่ใช้ในหลายวงการ ดังนั้นการสื่อความหมายจึงแตกต่างกัน เช่น ในแบบนักธุรกิจจะหมายถึง โครงการร่วมทางธุรกิจ แต่ถ้าหากในฐานะรัฐบาลจะหมายถึง การร่วมรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการสร้างคำจำกัดความขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และเงื่อนไขของตน แต่ทั้งนี้จะมีลักษณะคล้ายกัน 4 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุข้อตกลงหรือเพื่อปฏิบัติการกิจเฉพาะ

- ประการที่ 2 มีการตกลงกันไว้ล่วงหน้าในเรื่องของพันธะและความคาดหวัง
- ประการที่ 3 ทบทวนความสัมพันธ์อยู่เสมอและแก้ไขข้อตกลงเมื่อมีความจำเป็น
- ประการที่ 4 แบ่งปันผลประโยชน์และความเสี่ยงร่วมกัน

สรุป ความเป็นหุ้นส่วน หมายถึง การสร้างความร่วมมือที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเท่าเทียม ที่แสดงถึงบทบาทในการปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบร่วมกัน การมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในลักษณะที่เท่าเทียมกันในทุกๆ ฝ่าย สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย หรือกิจกรรมที่มีส่วนร่วมที่หลากหลาย

การสร้างความเป็นหุ้นส่วน

การสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันอันดีที่ทำให้เป้าหมายของแต่ละกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงาน ควรมีกติกาหรือขั้นตอนที่จะทำให้ไปถึงตรงนั้น ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทำให้การสร้างความเป็นหุ้นส่วนประสบความสำเร็จ ดังนี้

Bergquist, Betwee and Meuel (1995) ได้อธิบายถึงปัจจัยการสนับสนุนให้เกิดความเป็นหุ้นส่วนภายในองค์กรไว้ 7 ประการ ได้แก่

1. Shared Direction การมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อที่จะทำให้องค์กรเติบโตขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร มากกว่าการเติบโตแบบแยกส่วนเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง
2. Structures โครงสร้างขององค์กรกับการสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วน
  - 2.1 Partnerships of Agreement คือ ความเป็นหุ้นส่วนที่มีข้อตกลงเป็นทางการ มีลายลักษณ์อักษร
  - 2.2 Partnerships of Function เกิดขึ้นเมื่อองค์กรตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด หรือแลกเปลี่ยนความสนใจร่วมกัน ความเป็นหุ้นส่วนในลักษณะนี้ไม่ต้องการข้อตกลงทางกฎหมาย
  - 2.3 Partnership of Commitment หุ้นส่วนในภาวะผูกพัน มีลักษณะ คือ มีการร่วมมือกันในการทำงาน และการพัฒนาต่าง ๆ ทำงานเป็นหมู่คณะ (ในปัจจุบันยังใช้น้อย แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต)
3. Systems เน้นในระบบสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารจะถ่ายทอดในแนวราบ ไม่ใช่จากบนลงล่าง และเน้นการใช้ระบบเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน อำนาจถูกกระจายไปสู่ผู้มีหุ้นส่วน
4. Culture เปลี่ยนจากการแข่งขันมาเป็นการร่วมมือและสร้างความเชื่อตรงต่อกัน
5. Operations การปฏิบัติการ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ ปฏิกริยาอย่างคล่องแคล่ว และครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร โดยใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
6. Competency สมรรถภาพที่จำเป็น ได้แก่ การเรียนรู้ร่วมกัน และการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือปัญหาาร่วมกัน เพื่อให้เกิดคุณค่าที่ชัดเจนร่วมกัน

7. Leadership and Management บทบาทของผู้นำในการบริหารงานแบบเป็นหุ้นส่วน คือ เป็นผู้รวบรวมหน้าที่และการปฏิบัติงานของหุ้นส่วน เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วน ไม่ใช่ผู้นำแบบเดิมที่มีหน้าที่ในการวัดและควบคุมการดำเนินงานขององค์กร

ลักขณา เต็มศิริกุลชัย และสุชาดา ตั้งทางธรรม (2541) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการสร้างความเป็นหุ้นส่วน โดยความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมกัน วิธีการเหล่านี้ต้องเกิดขึ้นตั้งแต่ระยะเริ่มแรก เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ และระบบการสื่อสารข้อมูลในหมู่สมาชิก องค์กรต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องยืนยันที่จะสนับสนุนการลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของหุ้นส่วน เพื่อความมั่นใจว่าในระยะยาวหุ้นส่วนจะมีความเข้มแข็ง มีผลงานและมีความยั่งยืน อีกนัยหนึ่งก็คือ การสร้างหุ้นส่วนต้องการกระบวนการศึกษาเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ความจริงแล้วทุกขณะของการทำงานเพื่อพัฒนาหุ้นส่วน ก็อาจถือได้ว่าเป็นการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภิรมย์ลักษณ์ โกสิลา (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างหรือทำงานแบบเป็นหุ้นส่วนมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความรู้จักกับสมาชิก เพื่อค้นหาหุ้นส่วนที่มีศักยภาพ (Exploring potential partner) เข้าใจในเอกลักษณ์เฉพาะเพื่อมาทำงานร่วมกัน ในขั้นนี้เป็นการสร้างความรู้จักเพื่อให้เข้าใจสมาชิกหุ้นส่วนในแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานที่จะมาร่วมมือกัน รวมทั้งเพื่อแสวงหาหุ้นส่วนที่มีศักยภาพและมีความสนใจในการเข้าร่วมเพื่อดำเนินโครงการหรือกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นที่ 2 การเชิญเข้ามาเป็นหุ้นส่วน (Inviting to partner) หมายถึง หน่วยงาน องค์กร กลุ่มต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ผู้เข้ามาทำงานเป็นหุ้นส่วนต้องทำความเข้าใจในบทบาทใหม่ของตนเอง เพื่อมุ่งเน้นที่จะทำงานให้เกิดความสำเร็จ เป็นการทบทวนบทบาทของหุ้นส่วนในอีกมิติหนึ่ง

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ (Initiating partnership action) เมื่อหุ้นส่วนตกลงทำงานร่วมกันจะช่วยเหลือกันแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของชุมชน จากนั้นร่วมกันวางแผน ปฏิบัติตามแผน และประเมินผล

สรุป การสร้างความเป็นหุ้นส่วนมีปัจจัยที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ คือ การดำเนินงานในองค์กรทุกขั้นตอนต้องมีปัจจัยที่ทำให้เกิดจุดมุ่งหมายร่วมกันทั้งโครงสร้าง บุคลากร การสื่อสาร วัฒนธรรมองค์กร

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

จากสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น สิ่งสำคัญส่วนหนึ่งคือ หลักสูตรการเรียนการสอนที่สร้างให้บัณฑิตที่จบการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการ สถานศึกษา และนิสิต ซึ่งรูปแบบของการเรียนการสอนเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน เป็นการเรียนรู้ที่นิสิตจะได้เรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ในการทำงานในชีวิตจริงทำให้นักศึกษามีความรู้

ในเนื้อหาที่เรียนอย่างแท้จริง โดยในระหว่างการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวนิสิตสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้งานในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เข้าไปสัมผัสและเรียนรู้จากสถานที่จริงในการทำงาน นอกจากนี้ยังเป็นการบูรณาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและผู้ประกอบการ ที่จะได้มีโอกาสได้เชื่อมความสัมพันธ์ในการร่วมพิจารณาข้อดีข้อเสียในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป (วรพร หอมเอนก ชาคริต ศรีสกุณ และวาทีต อินทุภักขณ์, 2560)

ความหมายการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ในปัจจุบัน การสร้างศักยภาพด้านประสบการณ์ให้นิสิตก่อนจบการศึกษา เพื่อให้ได้ความรู้ความสามารถที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานดังนี้

Martin & Hughes (2009) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นรูปแบบของการผสมกันของนักศึกษา อาจารย์ และผู้ประกอบการวิชาชีพในอนาคต ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ได้มีการประยุกต์ผสมผสานความรู้ในภาคทฤษฎีเข้ากับการศึกษาในโลกความเป็นจริงของการทำงาน ซึ่งจุดหลักสำคัญของการทำงานอยู่ที่การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนระหว่างนักศึกษา สถานประกอบการและสถานศึกษา

ปานเพชร ชินนทร (2553) ได้กล่าวถึง Work-integrated Learning เป็นรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การศึกษาที่เน้นประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งช่วยให้นิสิตมีโอกาสประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะวิชาชีพ ได้เรียนรู้การทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา

เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน (2561) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในชั้นเรียน หรือสถานศึกษากับประสบการณ์การทำงานในแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงที่ได้ออกแบบไว้ในหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนด

สรุป การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน คือ การจัดการศึกษาที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนร่วมกับการปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ ในลักษณะหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ โดยมีความสัมพันธ์ในลักษณะภาคี ความร่วมมือการสร้างเครือข่ายระหว่างนิสิต สถานประกอบการ และสถานศึกษา

ประเภทการบูรณาการเรียนกับการทำงาน

การเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการทฤษฎีในห้องเรียน ร่วมกับประสบการณ์จริงที่ได้รับจากสถานประกอบการนอกห้องเรียน มีรูปแบบหลากหลายวิธี ดังนี้

สุเมธ แยมุ่น (2547) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการเรียนกับการทำงาน ในประเทศไทยประกอบด้วย 9 รูปแบบ คือ

1. การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (Pre-course Experience) หมายถึง การกำหนดประสบการณ์ในการทำงานเป็นคุณสมบัติเฉพาะของนักศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษ (Pre-requisite) ตัวอย่างเช่น การกำหนดประสบการณ์ทำงานในฟาร์มก่อนเข้าศึกษาเกษตรศาสตร์
2. การเรียนสลับกับการทำงาน (Sandwich Course) กำหนดระยะเวลาทำงานในระหว่างปี ที่ศึกษาโดยทั่วไปอาจกำหนดให้ทำงาน 4 เดือน หรือทำงาน 3 เดือน สลับกับการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา ตัวอย่าง เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
3. สหกิจศึกษา (Cooperative Education) กำหนดระยะเวลาทำงานไว้ชัดเจนในหลักสูตร เน้นการบูรณาการทฤษฎีและการปฏิบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจ้างงานของบัณฑิต ตัวอย่าง เช่น หลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
4. การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน (Cognitive Apprenticeship or Job Shadowing) มุ่งเน้นการสังเกตสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ชิม-ชิมวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต
5. หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม (Joint Industry University Course) กรณี นักกฎหมาย หนายความ นักปกครอง หลักสูตรที่ร่วมพัฒนาและอุดหนุนงบประมาณโดยองค์กรผู้ใช้บัณฑิตรวมทั้งการใช้บุคลากร และอุปกรณ์ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ตัวอย่าง เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต บริหารธุรกิจ และอื่น ๆ
6. พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน (New Traineeship or Apprenticeship) การฝึกงานที่มีการจัดระบบการเตรียมการและการฝึกงานในสถานที่หรือนอกสถานที่ ที่มีโครงสร้างการดำเนินงานชัดเจน ตัวอย่าง เช่น สาขาสัตวแพทยศาสตร์ เกษตรศาสตร์
7. การบรรจุให้ทำงาน หรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement or Practicum) การพัฒนาทักษะหรือประสบการณ์ที่จำเป็นในอนาคต โดยจัดเวลาการฝึกปฏิบัติงานเพิ่มเติมในสถานการณ์จริง ตัวอย่าง เช่น แพทย์ พยาบาล ครู
8. ปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork) การสำรวจหรือการสังเกตการทำงานในสถานที่จริง ตัวอย่าง เช่น สังคมสงเคราะห์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์
9. การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (Post-course Internship) การเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติภายหลังสำเร็จการศึกษาภาคทฤษฎี ตัวอย่าง เช่น แพทย์ หนายความ

อลงกต ยะไวทย์ และคณะ (2558: 78-81) ได้สังเคราะห์หัวข้อสำคัญของการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการการเรียนการทำงาน 9 ประเภท จากสถาบันการศึกษาที่เป็นที่รู้จักทั้งใน ประเทศไทยและต่างประเทศ รวม 22 แห่ง ได้แก่

1. กลุ่มบูรณาการก่อนเข้าศึกษา

1.1 การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้เข้าไปสัมผัสประสบการณ์เพื่อเรียนรู้บทบาทของผู้ ประกอบ อาชีพที่ผู้เรียนสนใจก่อนการเรียนเนื้อหาตามหลักสูตรหรือก่อนเลือกสาขาวิชาเอก สามารถ จัดเป็นส่วนหนึ่ง ของรายวิชา ต้องจัดควบคู่กับประเภทอื่นเพื่อให้เกิดการบูรณาการกับการทำงานที่ สมบูรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนต้องเข้าไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางวิชาชีพก่อนเริ่มการศึกษาหรือเลือกสาขา วิชาเอก
2. มีการกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพให้ผู้เรียนสังเกตการณ์และเก็บข้อมูล เช่น สภาพแวดล้อมในการทำงาน บทบาทของบุคคลในวิชาชีพ
3. มีการนำประเด็นที่ได้จากการสังเกตมาสะท้อนคิด (Reflection) แลกเปลี่ยนกับ ผู้เรียน ด้วยกันเองและกับคณาจารย์
4. ผู้เรียนสรุปข้อค้นพบ เช่น ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับวิชาชีพ (Concept) บทบาท ของบุคคลในวิชาชีพ โดยนำเสนอในรูปแบบรายงานหรือแผนผังความคิด (Mind Mapping)

2. กลุ่มบูรณาการระหว่างการเรียนตลอดหลักสูตร

2.1 การเรียนสลับกับการทำงาน

เป็นระบบการเรียนการสอนที่สลับการเรียนในสถานศึกษากับการทำงานในสภาพจริง อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการ ทำงานและ นำประสบการณ์จากการทำงานกลับมาเป็นประเด็นการเรียนในสถานศึกษา โดยผู้เรียน ต้องมีตำแหน่งงาน สูงขึ้นหรือลักษณะงานซับซ้อนขึ้นตามชั้นปีหรือรายวิชาที่ศึกษา มีองค์ประกอบ สำคัญ ดังนี้

1. การจัดหลักสูตรแบบแซนวิช แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่
  - 1.1 แซนวิชแบบบาง (Thin Sandwich) เป็นการเรียนในสถานศึกษาควบคู่กับ การทำงานในสภาพจริงตลอดหลักสูตร
  - 1.2 แซนวิชแบบหนา (Thick Sandwich) เป็นการเรียนภาคการศึกษาปกติ (Academic Term) ในสถานศึกษาสลับกับภาคการทำงาน (Work Term) ในสภาพจริง
2. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีจากสถานศึกษากับ ประสบการณ์การทำงานในสภาพจริง
3. มีคณาจารย์ในสถานศึกษาและพี่เลี้ยงในสภาพจริงดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
4. ตำแหน่งงานที่ผู้เรียนได้รับจะต้องสูงหรือมีลักษณะงานซับซ้อนขึ้นตามชั้นปี การศึกษา
5. ผู้เรียนต้องได้รับค่าตอบแทนในระหว่างการทำงาน
6. คณาจารย์ประเมินผลการศึกษาและพี่เลี้ยงในสภาพจริงประเมินผลการทำงาน

2.2 สหกิจศึกษา

เป็นระบบการเรียนการสอนหรือการจัดรายวิชาที่ให้ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือกับสถานประกอบการภายนอกสถานศึกษาด้วยการทำงานจริงเต็มเวลา มีทั้งแบบ สลับภาคการศึกษากับภาคการทำงานและแบบทำงานต่อเนื่องระยะยาว มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดหลักสูตรแบบสหกิจศึกษา แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่
  - 1.1 แบบสลับภาคการศึกษากับภาคการทำงานตั้งแต่ 2 ภาคการทำงานขึ้นไป
  - 1.2 แบบต่อเนื่อง 1 ภาคการทำงาน ตั้งแต่ 16 สัปดาห์ขึ้นไป
2. มีการเตรียมความพร้อมและจัดหางานให้แก่ผู้เรียน
3. มีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ
4. มีคณาจารย์นิเทศในสถานศึกษาและผู้นิเทศงานในสถานประกอบการที่ผ่าน การเตรียมความพร้อมในการนิเทศ ดูแล และติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในการทำงาน
5. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีจากสถานศึกษา กับ ประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการในลักษณะงานประจำหรือการพัฒนากระบวนการคิดแบบโครงการ
6. ผู้เรียนต้องได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการในระหว่างการทำงาน
7. มีการนำเสนอและสะท้อนผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน
8. มีการแบ่งสัดส่วนการประเมินผลระหว่างคณาจารย์นิเทศในสถานศึกษาและผู้นิเทศงานในสถานประกอบการ

2.3 หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม

เป็นระบบการเรียนการสอนที่ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษากับองค์กรร่วมผลิตที่มีองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีผลลัพธ์การเรียนรู้ตรงตามที่ตกลงกันไว้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้ที่จะขับเคลื่อนความร่วมมือต้องมาจากผู้บริหารระดับสูงทั้งสององค์กร ต้องสร้างเป้าหมาย ข้อตกลงความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกันอย่างชัดเจน
2. มีการประเมินจุดแข็งทางด้านวิชาการของสถานศึกษาและความสามารถ ด้านการวิจัยและพัฒนาขององค์กรร่วมผลิต
3. ต้องมีบุคคลที่มีความสามารถในการประสานและจัดการความร่วมมือ
4. เน้นการเรียนเพื่อแก้ไขโจทย์จริงจากภาคอุตสาหกรรมหรือภาคธุรกิจโดยนำเอาความรู้จากห้องเรียนมาประยุกต์ใช้หรือภาคธุรกิจ
5. ผู้เรียนต้องพัฒนากระบวนการคิดด้วยโครงการวิจัยซึ่งเป็นปัญหาจริงจากภาคอุตสาหกรรม
6. มีคณาจารย์ประจำองค์กรร่วมผลิตดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
7. รายงานทางวิชาการที่เกิดจากผลงานของผู้เรียนจะถูกจัดเก็บไว้ในองค์กรร่วมผลิตหรือตามข้อตกลงที่ได้ระบุไว้
8. ผู้เรียนต้องนำเสนอผลงานที่สถานศึกษาเมื่อเสร็จสิ้นการทำงาน

2.4 การปฏิบัติงานภาคสนาม

เป็นรายวิชาหรือเป็นกิจกรรมหนึ่งของรายวิชาที่ให้ผู้เรียนทำงานในชุมชนหรือพื้นที่เชิงภูมิประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยการสลับกับการเรียนในสถานศึกษา โดยการปฏิบัติงานภาคสนาม แต่ละช่วงจะมีความต่อเนื่องจากง่ายไปยากเมื่อชั้นปีของผู้เรียนสูงขึ้นตามลำดับ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมของการทำงานในสภาพจริง เช่น ชุมชน พื้นที่ เชิงภูมิประเทศเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ต่อเนื่องตลอดหลักสูตร
2. มีการเพิ่มเนื้อหาการปฏิบัติงานภาคสนามที่สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพตาม ชั้นปี การศึกษาของผู้เรียน
3. มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้านความปลอดภัยและการป้องกันโรคติดต่อก่อนไปปฏิบัติงานภาคสนาม
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้จากสถานศึกษากับการทำงานภายใต้สภาพจริง
5. มีการนำวิธีการบูรณาการกับการทำงานในรูปแบบอื่นมาสอดแทรกในหลักสูตร การปฏิบัติงานภาคสนาม เช่น การฝึกงานเฉพาะตำแหน่ง การเรียนด้วยการพัฒนากระบวนการคิดแบบโครงงาน

6. มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะทั้งระหว่างและสิ้นสุดการปฏิบัติงานภาคสนาม

3. กลุ่มบูรณาการช่วงท้ายของหลักสูตร

3.1 การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน

เป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้ประสบการณ์จากพฤติกรรมการทำงานของผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานแล้วหรือเป็นบุคคลต้นแบบ ด้วยการสังเกต การพูดคุย และทำงานร่วมกัน สามารถจัดเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาแกนของหลักสูตร ต้องจัดควบคู่กับประเภทอื่นเพื่อให้เกิดการบูรณาการกับการทำงานที่สมบูรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. มีการกำหนดผู้ถูกติดตาม (Host/Role Model/Idol) และผู้ติดตาม (Visitor/Guest)
2. มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเรียนรู้หรือติดตามพฤติกรรมการทำงาน เช่น การวางแผนการติดตาม และกิจกรรมที่ต้องติดตาม
3. ผู้เรียนหรือผู้ติดตามสามารถเรียนรู้หรือติดตามพฤติกรรมการทำงานของผู้ถูกติดตามได้โดยการสังเกต การพูดคุย และการทำงานร่วมกับผู้ถูกติดตาม
4. ประเมินผลด้วยการสะท้อนคิดทั้งผู้เรียนหรือผู้ติดตามด้วยตนเองและร่วมกับผู้ถูกติดตามในรูปของการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3.2 การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง

เป็นรายวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานหรือฝึกงานเฉพาะตำแหน่งในสภาพจริงหลังจาก ที่เรียนในสถานศึกษาไปแล้วระยะหนึ่ง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับงานควบคู่ไปด้วย มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษา

2. ผู้เรียนต้องเรียนควบคู่กับการทำงานในสภาพจริงเป็นระยะเวลาสั้นเพียงพอในการเรียนรู้ประสบการณ์เพื่อให้มีทักษะและสมรรถนะตามวิชาชีพ

3. ผู้เรียนต้องได้รับความรู้ทางทฤษฎีก่อนการทำงานหรือเรียนควบคู่กับการทำงานในชั้นปีที่สูงขึ้น

4. มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการทำงานทั้งความสามารถในการเข้าสู่งานและความสามารถในการทำงาน

5. มีคณาจารย์หรือครูฝึกดูแลและติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน

6. ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยการสะท้อนคิด (Self-reflection) ระหว่างการทำงานทั้งกับผู้เรียนด้วยกันเองและกับคณาจารย์

7. มีการประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะทั้งระหว่างการทำงานและเมื่อสิ้นสุดการทำงาน

4. กลุ่มบูรณาการก่อนสำเร็จการศึกษา

4.1 พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน

เป็นรายวิชาเพื่อเตรียมผู้เรียนในตำแหน่งงานที่สถานประกอบการต้องการก่อนสำเร็จการศึกษา โดยผู้เรียนควรได้งานทำในตำแหน่งนั้นทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. เป็นการเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะวิชาชีพที่พร้อมทำงานได้ทันที (Work Ready)

2. มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สามารถเข้าสู่งานที่ตนสนใจ เช่น การเลือกงานและอาชีพ การเขียนจดหมายสมัครงานและประวัติย่อ เทคนิคการสัมภาษณ์งาน พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

3. มีการเรียนเนื้อหาหรือรายวิชาที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการที่รับเข้าฝึกหรือทำงาน

4. มีการผสมผสานกันระหว่างการเรียนรู้และการทำงาน (On-the-job Learning) ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการทำงาน ทั้งการทำงานประจำ การวิจัย หรือการพัฒนา กระบวนการคิดแบบโครงการ

5. ต้องมีงานและสถานประกอบการรองรับเมื่อสิ้นสุดการเรียน

4.2 การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี

เป็นรายวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานในสภาพจริงโดยใช้ความคิดรวบยอดจากการเรียนตลอดหลักสูตรหลังจากเรียนในสถานศึกษาครบตามหลักสูตรแล้วและอยู่ในช่วงสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนสามารถเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับงานควบคู่ไปด้วยเพื่อเติมเต็มความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ต้องเป็นการทำงานหลังจากการเรียนภาคทฤษฎีครบตามหลักสูตรหรือผ่านการเรียนมาแล้วในระยะหนึ่ง

2. มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั้งความสามารถในการเข้าสู่งานและความสามารถในการทำงาน

3. เป็นการทำงานควบคู่กับการเรียนในสถานศึกษา

4. เน้นการทำงานประจำหรือการพัฒนากระบวนการคิดด้วยโครงการที่ตรงตามสาขาวิชาชีพ
5. ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยการสะท้อนคิด (Reflection) ทั้งระหว่างการทำงานและเมื่อสิ้นสุดการทำงานกับผู้เรียนด้วยกันเองและคณาจารย์
6. ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการทำงานทั้งการส่งรายงานและการนำเสนอผลงาน

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานของประเทศไทย 9 ประเภท (เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน, 2561)

โดยประเภทการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงานยังสามารถจัด

กลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- จัดเป็นระบบการเรียนการสอนทั้งหลักสูตร ได้แก่
  - การเรียนสลับกับการทำงาน
  - สหกิจศึกษา
  - หลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัยอุตสาหกรรม
- จัดเป็นรายวิชา ได้แก่
  - สหกิจศึกษา
  - การปฏิบัติงานภาคสนาม
  - การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง
  - พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน
  - การฝึกปฏิบัติงานจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี
- จัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกอยู่ในรายวิชา ได้แก่
  - การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา
  - การปฏิบัติงานภาคสนาม
  - การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน

หรืออาจจัดแบบผสมผสานแต่ละประเภทเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานได้อย่างสมบูรณ์ เช่น จัดให้ผู้เรียนฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน ควบคู่หรืออยู่ในช่วงท้ายของสหกิจศึกษา การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง หรือกับการเรียน สลับกับการทำงาน จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติงานภาคสนามควบคู่กับการเรียนสลับกับการทำงานหรือกับพนักงาน ฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน จัดผู้เรียนบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่งสอดแทรกในหลักสูตร รวมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม เป็นต้น

สรุป ประเภทการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานมีหลายประเภทโดยเป็นรูปแบบที่เป็น การเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ โดยให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักสูตรหรือรายวิชา และมีการปฏิบัติงาน ที่เสมือนพนักงานจริงที่มีผลการปฏิบัติงาน โครงการงาน และการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา

รูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการร่วมกับการทำงานมีหลายรูปแบบ โดยสถาบันอุดมศึกษา มีรูปแบบที่จัดตามบริบทของหน่วยงาน ทั้งนี้เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน, 2561 ได้ ดำเนินการจัดคู่มือการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานได้ระบุแนวทางโดยจำแนก ออกเป็นตัวบ่งชี้และแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อให้แนวทางและตัวบ่งชี้บรรลุความสำเร็จ โดย เรียงลำดับตั้งแต่การเตรียมการก่อนจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ หลังการเรียนรู้ ดังนี้

การเตรียมการก่อนจัดการเรียนรู้

1. แนวทางของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้: 1.1 สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในทุกด้านทั้งนโยบาย หลักสูตร คณาจารย์ บุคลากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนเชิงบูรณา การกับการทำงานบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

แนวปฏิบัติ

1. มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการ การเรียนรู้กับการทำงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
2. ระบุการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานไว้ในหลักสูตร
3. จัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่าง เพียงพอ
4. กำหนดตำแหน่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบ ภาระงาน มาตรการสนับสนุนและจูงใจแก่ คณาจารย์และบุคลากรในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่าง ชัดเจน
5. จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงตรงตามสาขาวิชาของผู้เรียน เช่น สถาน ประกอบการ ชุมชน บุคคลต้นแบบ พื้นที่เชิงภูมิประเทศ หรือการทำงานบนอินเทอร์เน็ต โดยอาศัย

ความร่วมมือ และมีมาตรการจูงใจที่เป็นรูปแบบแก่ผู้ให้ความร่วมมือ และมีมาตรการจูงใจที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้ให้ความร่วมมือ

6. กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งได้รับจากการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานไว้อย่างชัดเจน โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบและเข้าใจตรงกัน

7. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในสถานศึกษาและในสภาพจริง

2. แนวทางของหลักสูตร

ตัวบ่งชี้: 2.1 เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตด้านกำลังคน หรือความต้องการของผู้เรียน หรือความต้องการขององค์กรทางวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

แนวปฏิบัติ

1. รายละเอียดของหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.)

2. เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บัณฑิตและผู้เรียนได้ร่วมกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ต้องการ และมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระยะตลอดหลักสูตร

3. มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ เทคโนโลยี และความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ผู้เรียน และองค์กรทางวิชาชีพ

4. มีการจัดรายวิชาทั้งกลุ่มรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเฉพาะให้สอดคล้องตามมาตรฐานของแต่ละวิชาชีพ

5. มีการประเมินความพร้อมในการทำงานได้ทันทีตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดหลังสำเร็จการศึกษาโดยผู้ใช้บัณฑิต

6. มีการประเมินความพึงพอใจต่อผลการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานทั้งผู้ใช้บัณฑิตและผู้เรียน

ตัวบ่งชี้: 2.2 มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ในหลักสูตร

แนวปฏิบัติ

1. ผู้ใช้บัณฑิตมีส่วนร่วมในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีความรู้และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ethics and moral)

2.2 ด้านความรู้ (Knowledge)

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา (cognitive skills)

2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (interpersonal skills and responsibility)

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (numerical analysis, communication and information technology skills)

2.6 ด้านทักษะเชิงวิชาชีพ (professional skills)

2.7 ด้านพัฒนาการและความก้าวหน้า (development and progression)

2.8 ด้านความสำเร็จ ผลงาน และนวัตกรรม (success, creation and innovation)

3. มีการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้โดยมีการระบุเป้าหมายแต่ละกลุ่มของแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงตามลักษณะของมาตรฐานวิชาชีพตามความต้องการของตน ทั้งสถานประกอบการ ชุมชน บุคคลต้นแบบ พื้นที่เชิงภูมิประเทศ หรือการทำงานบนอินเทอร์เน็ต แล้วกำหนดเป็นตัวชี้วัดเพื่อจัดการจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย

4. มีการระบุกลไกการวัดประเมินผลผู้เรียนที่ผ่านการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ทุกด้าน

ระหว่างการจัดการเรียนรู้

แนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้: 1.1 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

แนวปฏิบัติ

1. สถานศึกษาต้องเป็นหุ้นส่วน (partner) อย่างจริงจังกับแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงที่มีลักษณะการดำเนินงานตรงตามสาขาวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอน

2. ลักษณะงานที่ให้ผู้เรียนทำต้องเป็นงานที่มีคุณภาพตรงตามสาขาวิชาชีพ สามารถพัฒนาการเรียนรู้และทักษะของผู้เรียน และเกิดประโยชน์ต่อแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริงที่ผู้เรียนทำงาน

3. งานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำในสภาพจริงต้องมีความหลากหลายและลึกซึ้งพอเหมาะ กับสาขาวิชาชีพ และเน้นการนำความรู้ไปใช้แก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง

4. งานที่ผู้เรียนทำต้องทำให้เกิดการบูรณาการความรู้หลายวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดทักษะตามที่สถานประกอบการ ชุมชน บุคคลต้นแบบ พื้นที่เชิงภูมิประเทศ หรือการทำงานบนอินเทอร์เน็ตต้องการ

5. มีการให้ความรู้แก่ผู้เรียนระหว่างการทำงานเพื่อให้สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ และสร้างนิสัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนซึ่งใช้ถ่ายทอดเนื้อหาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาหรือเรียนในสภาพจริงได้ในกรณีความรู้ของผู้เรียนยังไม่เพียงพอต่อการทำงานให้สำเร็จตามผลลัพธ์การเรียนรู้

7. พี่เลี้ยงในสภาพจริงควรมีการสอนงานสั้น ๆ เป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะงานที่ทำ เห็นความสำคัญและความเกี่ยวข้องหรือผลกระทบกับงานอื่นในภาพรวม และเห็นการเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางวิชาการกับงานที่ทำ

ตัวบ่งชี้: 1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานต้องมีแนวทางทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด

แนวปฏิบัติ

1. ต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรมในบทบาทและความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนที่อยู่ในอาชีพนั้น ๆ

2. คณาจารย์มีการวางแผนร่วมกับพี่เลี้ยงในสภาพจริงเพื่อกำหนดลักษณะงานที่มีคุณภาพ และประเด็นปัญหาที่ท้าทายให้ผู้เรียนทำ

3. เน้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์จากการทำงานในสภาพจริงมาสนับสนุนความรู้ที่เรียนจากสถานศึกษาและนำความรู้จากสถานศึกษาไปพิสูจน์ด้วยการลงมือทำ

4. ผู้เรียนต้องมีสิทธิ์เสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่นำไปสู่สิ่งที่ผู้เรียนอยากเป็น อยากได้ หรืออยากประสบความสำเร็จ (passion-driven) ด้วยการใช้ความคิด (idea-based) ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล (personalized) และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพิสูจน์ความสามารถดังกล่าวว่าเป็นจริงหรือไม่ ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงด้วยรูปแบบต่าง ๆ ของการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

5. ผู้เรียนต้องมีระยะเวลาการทำงานที่เพียงพอในการนำความรู้จากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและเรียนรู้ประสบการณ์ในสภาพจริงจนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ

6. ผู้เรียนต้องลงมือทำงานด้วยตนเองในสภาพจริง ต้องใช้ทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อขับเคลื่อนงานที่รับผิดชอบไปสู่ความสำเร็จด้วยความกระตือรือร้น (active learning)

7. เน้นให้ผู้เรียนทำงานหรือพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแบบโครงงานที่เน้นสมรรถนะ ทักษะ การพัฒนาตนเอง และเน้นผลงานหรือชิ้นงานที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในแต่ละสาขาวิชาชีพ

8. คณาจารย์ต้องสามารถปรับเปลี่ยนประเด็นปัญหาในสภาพจริงที่มีความหลากหลายและซับซ้อนให้เป็นวิธีทำที่ผู้เรียนได้ประโยชน์

9. ผู้เรียนต้องตระหนักในคุณค่าตนเองและสังคมเพื่อสร้างความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยทำให้ปัญหาเหล่านั้นหมดไปหรือไม่สร้างปัญหาใหม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก หรือไม่เป็นแค่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

10. ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเขียนรายงานองค์ประกอบทางวิชาการ เช่น วัตถุประสงค์ ขอบเขตการทำงาน แผนการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานอย่างชัดเจน

11. ต้องจัดให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดเชิงวิจารณ์ (critical reflection) ประสบการณ์ที่ได้รับในขณะทำงานจากแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริง

หลังการเรียนรู้

แนวทางการประมวลผลลัพธ์การเรียนรู้

ตัวบ่งชี้: ผู้เรียนต้องแสดงให้เห็นถึงการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้จากการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

1. ผู้เรียนต้องวิเคราะห์และสะท้อนความเห็นถึงประสบการณ์ที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในสภาพจริงกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงด้วยวิธีคิดเชิงระบบ (systematic thinking)

2. ผู้เรียนต้องบอกได้ว่าสิ่งใดที่ทำได้ ทำได้ หรือทำสำเร็จ หลังจากทำงานในสภาพจริง

3. จัดเวทีให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานและความสำเร็จที่ได้รับจากการทำงานในสภาพจริง อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้มีการต่อยอดหรือปรับวิสัยทัศน์แก่ผู้เรียนและบุคคลผู้เกี่ยวข้องในอนาคต เช่น ระยะเวลาการทำงานที่ลดลงไปจากเดิม จำนวนต้นทุนที่สามารถปรับลด ชิ้นงานที่เป็นนวัตกรรม ปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากที่ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ และจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงาน โดยได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าทำวิจัย ดังนี้

สุรัชย์ จันทร์สุข (2538) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม และเสนอแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือของสถาบันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีกับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม การผลิตในการนิคมอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประชากรคือ ผู้บริหารสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิต

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการมีความเห็นว่า ลักษณะความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรอยู่ในความสำคัญลำดับแรกที่ต้องการความร่วมมือ ลำดับรองลงมา คือ ลักษณะความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา ส่วนปัจจัยความร่วมมือทางวิชาการ ปัจจัยที่อยู่ในความสำคัญลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านบุคลากร รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ในด้านของประเด็นปัจจัยปรากฏว่า ประเด็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาจากสถานประกอบการ ควรมีความร่วมมือในการสอนหรือให้คำแนะนำในโครงการอยู่ในความสำคัญอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ประเด็นปัจจัยเกี่ยวกับการกำหนดคุณวุฒิและความสามารถของอาจารย์ ตลอดจนบุคลากรในโครงการ ซึ่งอยู่ในปัจจัยด้านบุคลากรทั้ง 2 ประเด็น

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2540) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมบริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือ และคู่มือการปฏิบัติการดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมบริการ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้เรียนในโครงการ ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการ และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบความร่วมมือที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยจัดให้มีหน่วยงานหนึ่งในสถานศึกษาทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในส่วนนี้ โดยเฉพาะ รับผู้สนใจที่สำเร็จ ปวช. ช่างยนต์ เข้าเป็นพนักงานของสถานประกอบการและเป็นผู้เรียนในโครงการ จัดการเรียนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียนโดยสถานศึกษา และฝึกทักษะในสถานประกอบการโดยครูฝึกจากสถานประกอบการ ใช้เวลาศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้วได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่างยนต์นั้น ผู้เรียนในโครงการ ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ ต่างก็เห็นด้วยกับการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือดังกล่าวในระดับสูง คือ ทั้งผู้เรียน ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยสอดคล้องกันไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเข้าเป็นผู้เรียนในโครงการ สถานภาพของผู้เรียนในโครงการ การจัดการ

เรียนการสอนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียนรู้ การฝึกทักษะในสถานประกอบการ ตลอดจนภาพรวมในการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือนี้ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาในโครงการว่าอยากทำงานและเรียนด้วยตนเอง เมื่อเข้าศึกษาในโครงการแล้วแม้จะต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น แต่ก็ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำงานมาก มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานจริงสูง ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญที่ว่า การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบความร่วมมือนี้ สามารถที่จะผลิตช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะฝีมือ มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้จริง

จันจิรา แก้วสูง (2543) ได้ศึกษาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร และครูอาจารย์ เจ้าของหรือครูฝึกของสถานประกอบการ และนักศึกษาในระบบทวิภาคี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 10 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้จึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ บทบาทของผู้บริหาร การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์ การแต่งตั้งคณะทำงาน การรับนักศึกษา การปรับปรุงเวลาเรียน การบริหารห้องสมุด และการปรับปรุงคู่มือการศึกษา และคู่มือการวัดผลประเมินผล การจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี

ดาว สมศรีโหม่ง (2548) ได้ศึกษาสภาพความร่วมมือของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับสถานประกอบการ รวมทั้งค้นหาปัจจัยที่สนับสนุนและขัดขวางความร่วมมือ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 สสำรวจสภาพความร่วมมือของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับสถานประกอบการ และปัจจัยที่สนับสนุนและขัดขวางความร่วมมือ การวิจัยระยะที่ 2 คือการนำผลการสำรวจไปร่างแนวทางการพัฒนาความร่วมมือ และการวิจัยระยะที่ 3 คือการประชุมระดมสมอง (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือส่วนใหญ่ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับสถานประกอบการคือการที่สถานประกอบการรับนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ โรงเรียนนำนักเรียนเยี่ยมชมสถานประกอบการ และบุคลากรของสถานประกอบการได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สำหรับปัจจัยที่สนับสนุนความร่วมมือได้แก่ บุคลากรของทั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและสถานประกอบการร่วมกันสอนและร่วมกันประเมินผลการเรียน การจัดการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่ตรงกับหลักสูตรที่เรียน การมีทักษะ ความรู้ วุฒิภาวะและระเบียบวินัย และการใฝ่รู้ของนักเรียนที่ไปฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ สำหรับปัจจัยที่ขัดขวางความ

ร่วมมือประกอบด้วย ความแตกต่างของสถานประกอบการและโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในด้านวัตถุประสงค์การบริหารจัดการ ขั้นตอนและลักษณะการทำงาน และบุคลากรทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน สถานประกอบการไม่สามารถฝึกปฏิบัติงานที่ตรงกับหลักสูตรที่เรียน และการไม่ให้บุคลากรของสถานประกอบการทำหน้าที่ฝึกงานให้นักเรียน เข้าร่วมการประเมินการเรียนและการฝึกงานของนักเรียน ส่วนผลของการประชุมกลุ่มนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาความร่วมมือ ทำให้นำไปสู่แนวทางการพัฒนาความร่วมมือของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกับสถานประกอบการจำนวน 21 ข้อ แนวทางสำคัญที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลคือ รัฐบาลต้องสร้างกลไกที่จะทำให้สถานประกอบการร่วมมือกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในการจัดการศึกษาและพัฒนาการอาชีวศึกษาของประเทศ เพื่อผลิตคนออกไปเป็นกำลังผลิต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างการมีงานทำของเยาวชน

ศิริ จันบำรุง (2549) ได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมการบริหารหลักสูตรทวิภาคี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย (2555) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาของความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม พัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย และเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม การวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน 2. พัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และ 3. การตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารภาคอุตสาหกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานความร่วมมือด้านวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย จำนวน 52 คน

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม พบว่า มีการดำเนินความร่วมมือโดยแบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน 4 ด้านประกอบด้วย ด้านหลักการร่วมมือ ด้านโครงสร้างและกลไกความร่วมมือ ด้านทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนความร่วมมือ และด้านกระบวนการดำเนินการความร่วมมือ ส่วนปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานความร่วมมือ คือ มหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรมบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญและขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานความร่วมมือด้านการวิจัย อีกทั้งยังขาดระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน

2. รูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม มีองค์ประกอบดังนี้ ด้านหลักการความร่วมมือ 15 ข้อ ด้านโครงสร้างและกลไกความร่วมมือ 12 ข้อ ด้านทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนความร่วมมือ 12 ข้อ และด้านกระบวนการดำเนินการความร่วมมือ 15 ข้อ จากการตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม โดยรวมในแต่ละด้านและแต่ละข้อ พบว่า มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงศ์รัชต์วิช วิวิงสุ และคณะ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาและนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) ในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กัน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มกับผู้แทนจากสถานศึกษา สถานประกอบการและองค์กรวิชาชีพในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า ประโยชน์จากการทำงานจริงและโอกาสต่อผู้เรียนของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสูงที่สุด คือ พัฒนาความพร้อมสำหรับการทำงานจริงในอนาคต ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) ในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ การสร้างความร่วมมือการจัดการศึกษาร่วมกันทั้งสามฝ่าย

ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานที่สำคัญ คือ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าฝึกปฏิบัติการเรียนรู้และทำงานจริงในสถานประกอบการ ตามหลักการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริงร่วมกัน นอกจากนี้ ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการและสมาคมวิชาชีพเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

กิจจา ไชยทนต์ และคณะ (2556) ได้ศึกษาความต้องการและสมรรถนะอาชีพหรือตำแหน่งงานของบุคลากรในปัจจุบันและในอนาคต สำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WiL) ในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรจากสถานศึกษา สถานประกอบการ ที่เน้นการพัฒนาด้านฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์ ติดตั้งระบบปฏิบัติการ ระบบเครือข่าย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน รวม 40 แห่ง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถทั่วไปของบุคลากรคอมพิวเตอร์ 2) ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ 3) ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านวิศวกรรมซอฟต์แวร์ 4) ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ 5) ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านระบบสารสนเทศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการสมรรถนะอาชีพหรือตำแหน่งงานของบุคลากรคอมพิวเตอร์ที่มีความเหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาที่บูรณาการกับการทำงานประกอบด้วย 1) ตำแหน่งสถาปนิกด้านการออกแบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 2) ตำแหน่งผู้สนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 3) ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 4) ตำแหน่งผู้จัดการโครงการ 5) ตำแหน่งนักพัฒนาซอฟต์แวร์ 6) ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมประยุกต์ 7) ตำแหน่งที่ปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์ 8) ตำแหน่งพนักงานขายและการตลาด และ 9) ตำแหน่งด้านการศึกษาและการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกตำแหน่ง รวมทั้งค่าทดสอบความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ทุกค่า

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ พบว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการนั้นมีรูปแบบหลายลักษณะ เช่น การฝึกงาน สหกิจศึกษา โครงการเฉพาะที่ระบุความต้องการเฉพาะสาขา อาชีววิศวกรรม ด้านช่าง ฯลฯ การทำวิจัยร่วมกัน การจัดหลักสูตรอบรมร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการจะมีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบด้านความร่วมมือโดยตรง ทั้งนี้ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญสำหรับความร่วมมือนั้น คือ นโยบายที่ชัดเจนและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งกระบวนการที่มีการทำงานและการตัดสินใจร่วมกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยมีแนวทางการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาด้านการฝึกงาน สหกิจศึกษา และ/หรือการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างจำนวน 224 คน และผู้แทนสถานประกอบการฯ ละ 1 คนที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างจำนวน 36 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (rating scale)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ การสร้างความเป็นหุ้นส่วน และการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน
2. ประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม - เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560
3. นำแบบสอบถามที่ได้คืน มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าทางสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินการ การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน การติดตามประเมินผล การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย โดยการใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) ในการแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือ และสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และสถานประกอบการที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง ซึ่งผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ดังนี้

- 3.1 การวางแผนและการตัดสินใจ
- 3.2 การดำเนินการ
- 3.3 การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 3.4 การติดตามประเมินผล
- 3.5 การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ประเภท ขนาดของสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการ ประสบการณ์การทำงานในสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ และ ตำแหน่งใช้ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 - ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สถานภาพของอาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

(N=244)		
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	107	43.8
หญิง	137	56.1
ประเภทของสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด		
รัฐ/ในกำกับของรัฐ	124	50.8
เอกชน	69	28.3
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	26	10.7
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	20	8.2
สถาบันเฉพาะทาง	5	2.05
จำนวนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา		
น้อยกว่า 5,000 คน	79	32.4
5,001-10,000 คน	38	15.6
10,001-20,000 คน	67	27.5
20,001-30,000 คน	27	11.1
30,001-40,000 คน	10	4.1
มากกว่า 40,000 คนขึ้นไป	22	9
จำนวนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา		
น้อยกว่า 500 คน	122	50
501 - 1,000 คน	71	29.1
1,001 - 2,000 คน	32	13.1
2,001 - 3,000 คน	14	5.7
มากกว่า 3,000 คนขึ้นไป	5	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	(N=244)	
สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา		
น้อยกว่า 10 ปี	113	46.31
10 – 20 ปี	79	32.4
20 – 30 ปี	40	16.4
มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	12	4.9
ตำแหน่งงานของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา	65	20.1
อาจารย์ผู้สอน	39	5.7
อาจารย์นิเทศงาน	14	0.8
บุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิต	119	44.3
นักศึกษา		
ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป	29	9.8
อื่น ๆ ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน/คณะ บุคลากรบริหาร	13	5.3
ระดับอาวุโส ผู้จัดการฝ่าย ผู้ช่วยวิจัย นักวิชาการศึกษา		
อาจารย์แนะแนว		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 สังกัดในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐมากที่สุด จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือ เอกชน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 5,000 คน มากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ จำนวน 10,001-20,000 คน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 มีจำนวนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาน้อยกว่า 500 คน มากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ จำนวน 501 - 1,000 คน จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 46.31 รองลงมาคือ 10 – 20 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 มีตำแหน่งเป็นบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1

ตารางที่ 2 สถานภาพผู้แทนของสถานประกอบการ

(N=36)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	18	50
หญิง	18	50
ประเภทของสถานประกอบการ		
หน่วยงานภาครัฐ	6	16.7
รัฐวิสาหกิจ	3	8.3
เอกชน / ธุรกิจส่วนตัว	24	66.7
อื่น ๆ	3	8.3
ขนาดของสถานประกอบการ / จำนวนบุคลากรในหน่วยงาน		
น้อยกว่า 100 คน	18	50
100 - 200 คน	5	13.9
300 - 500 คน	2	5.6
500 - 1,000 คน	7	19.4
มากกว่า 1,000 คน	4	11.1
ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในสถานประกอบการ		
น้อยกว่า 5 ปี	13	36.1
5 - 15 ปี	14	38.9
15 - 20 ปี	3	8.3
20 - 25 ปี	2	5.6
มากกว่า 25 ปี	4	11.1
ตำแหน่งงานของท่าน		
ผู้บริหารของสถานประกอบการ	11	30.5
หัวหน้าฝ่ายที่ดูแลงานด้านบุคคล	15	41.7
พนักงานพี่เลี้ยงหรือพนักงานฝ่ายฝึกอบรม	6	16.7
ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป	4	11.1

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนเท่ากัน คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50 สถานประกอบการที่สังกัดส่วนใหญ่เป็นเอกชน/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 มีจำนวน

บุคลากรในหน่วยงานจำนวนน้อยกว่า 100 คน มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ 500-1,000 คน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 5 – 15 ปีมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1

ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตารางที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาของท่านมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่ (N=244)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	219	89.8
ไม่มี	25	10.2

จากตารางที่ 3 พบว่าสถาบันอุดมศึกษามีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 89.8 และไม่มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ทั้งนี้ส่วนใหญ่ฝ่ายหรือแผนกที่ดำเนินการด้านดังกล่าว คือ ฝ่ายส่งเสริมงานวิชาการสหกิจศึกษามากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15 คณะจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.89 ฝ่ายกิจการนักศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

ตารางที่ 4 สถานประกอบการมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่ (N=36)

การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	26	72.2
ไม่มี	10	27.8

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีฝ่ายที่ดูแลรับผิดชอบการติดต่อด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ ไม่มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

ทั้งนี้มีฝ่ายหรือแผนกในหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ เช่น HR, ฝ่ายบริหาร, training, HRD, Innovation center, รองฝ่ายบริหาร, ฝ่ายปฏิบัติการภาคพื้นดินการโดยสาร, ศูนย์บริการลูกค้า, กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กลุ่มงานวิจัยการเพาะพันธุ์

ส้วมน้ำ, ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ, กองบรรจุแต่งตั้งและข้อมูลบุคลากร (BKKIA), สำนักสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรบุคคล, แผนกสรรหาว่าจ้าง, วิเทศสัมพันธ์, บริการการศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์, senior project manager เป็นต้น

ตารางที่ 5 สถาบันอุดมศึกษามีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะใดบ้าง

(N=1,439)

รูปแบบความร่วมมือ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน	198	13.76
ส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน)	163	11.33
จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษา	145	10.08
รับอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงาน	177	12.30
ส่งอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงานในสถานประกอบการ	142	9.87
ส่งบุคลากรเป็นวิทยากรให้กับสถานประกอบการ	174	12.09
ทำโครงการ/การวิจัยร่วมกันกับสถานประกอบการ	138	9.59
การจัดประชุมสัมมนา	145	10.08
การจัดนิทรรศการทางวิชาการและ/หรืองานวิจัย	136	9.45
อื่น ๆ	21	1.46

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำถาม

จากตารางที่ 5 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะการรับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 13.76 รองลงมาคือ รับอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงาน จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ส่งบุคลากรเป็นวิทยากรให้กับสถานประกอบการ จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 12.09 ส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน) จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 11.33 จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิต และการจัดประชุมสัมมนา มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 10.08 ส่งอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงานในสถานประกอบการ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 9.87 ทำโครงการ/การวิจัยร่วมกันกับสถานประกอบการ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 9.59 และ การจัดนิทรรศการทางวิชาการและ/หรืองานวิจัย จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 9.45

ทั้งนี้อื่น ๆ มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 1.46 ประกอบด้วย

- การจัดตั้งหน่วยงานพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัย
- การจัดอบรมบุคลากรขององค์กรภาคีและแกนนำประชาชนที่เกี่ยวข้อง
- การนิเทศงาน
- การทำโครงการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกับสถานประกอบการ

- การส่งนักศึกษาเข้าฝึกงาน 11 เดือน
- การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน
- ศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนบัณฑิตได้งานทำ
- นิสิตแลกเปลี่ยนต่างประเทศ

ตารางที่ 6 สถานประกอบการมีการให้ความร่วมมือกับสถาบันศึกษาในลักษณะใดบ้าง

(N=117)

รูปแบบความร่วมมือ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน	35	29.9
รับนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน)	29	24.7
จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษา	4	3.41
รับอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงาน	13	11.11
ส่งบุคลากรเป็นวิทยากรให้กับสถาบัน	9	7.69
เชิญวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา	6	5.12
ทำโครงการ/การวิจัยร่วมกัน	7	5.98
การจัดประชุมสัมมนา	6	5.12
การจัดนิทรรศการทางวิชาการ	4	3.41
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	4	3.41

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 คำถาม

จากตารางที่ 6 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการให้ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะการรับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงานมากที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 รองลงมาคือ รับนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน) จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 รับอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงาน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และ จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษา การจัดนิทรรศการทางวิชาการ และ อื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 ทั้งนี้ อื่น ๆ ประกอบด้วย ร่วมมือด้านนักศึกษา ทวิภาคี จำนวน 3 คน และร่วมงาน Job fair จำนวน 1 คน

ตารางที่ 7 จำนวนครั้งที่สถาบันอุดมศึกษามีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ

(N=244)		
การดำเนินงาน/ครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี	65	26.6
5-10 ครั้ง/ปี	100	41.0
11-15 ครั้ง/ปี	15	6.14
มากกว่า 15 ครั้ง/ปี	64	26.2

จากตารางที่ 7 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ 5-10 ครั้ง/ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41 รองลงมาคือน้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 มากกว่า 15 ครั้ง/ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 11-15 ครั้ง/ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.14

ตารางที่ 8 จำนวนครั้งที่สถานประกอบการมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ

(N=36)		
การดำเนินงาน/ครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี	25	69.4
5-10 ครั้ง/ปี	7	19.4
มากกว่า 15 ครั้ง/ปี	4	11.1

จากตารางที่ 8 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมาที่มีความร่วมมือ 5-10 ครั้ง/ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และมีความร่วมมือมากกว่า 15 ครั้ง/ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 9 สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

(N=244)		
การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	231	94.6
ไม่มี	13	5.33

จากตารางที่ 9 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 231 คิดเป็นร้อยละ 64.6 และไม่มีกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.33

ตารางที่ 10 สถานประกอบการมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการหรือไม่

(N=36)

การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	15	41.7
ไม่มี	21	58.3

จากตารางที่ 10 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการ/หน่วยงาน จำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 58.3 และมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการ/หน่วยงาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7

ตารางที่ 11 สถาบันอุดมศึกษามีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการหรือไม่

(N=244)

การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	206	89.42
ไม่มี	38	15.6

จากตารางที่ 11 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 89.42 และไม่มีลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6

ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษามีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 รูปแบบที่สถาบันอุดมศึกษามีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ

	(N=206)	
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ/กำกับของรัฐ	71	34.4
การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน	87	42.23
การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	36	17.47
อื่น ๆ	12	5.82

จากตารางที่ 12 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการจำนวน 206 คน มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถานประกอบการประเภทหน่วยงานของเอกชนมากที่สุด จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 42.23 รองลงมาคือ การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ/กำกับของรัฐ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และอื่น ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 อาทิเช่น องค์กรเครือข่ายมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ การจัดทำโครงการเสนอหน่วยงานรัฐโดยในงบประมาณสนับสนุน หน่วยงานวิจัยมหาวิทยาลัยระดับชาติ หมู่บ้านและชุมชนต่าง ๆ การลงนามกับมหาวิทยาลัยและบริษัทต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่น

ตารางที่ 13 สถานประกอบการมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

	(N=36)	
การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	16	44.4
ไม่มี	20	55.6

จากตารางที่ 13 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

ทั้งนี้ สถานประกอบการมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 รูปแบบที่สถานประกอบการมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ / ในกำกับของรัฐ	7	43.75
มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน	2	12.5
มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน	7	43.75

จากตารางที่ 14 พบว่า สถานประกอบการที่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 16 คน มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนมากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือ มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

ตารางที่ 15 สถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการหรือไม่

การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควร	234	95.9
ไม่ควร	10	4.09

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าสถาบันอุดมศึกษา ควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 95.9 และไม่ควรมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.09 โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ ดังนี้

- การพัฒนาการศึกษาไทยให้ครอบคลุมในการผลิตบัณฑิตให้ครบทุกศาสตร์ร่วมกัน ให้เกิดความหลากหลาย ทักษะที่ดี ได้เรียนรู้จากการทำงานจริง มีประสบการณ์จริง เพื่อจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นิสิต/นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจะได้ขยายผลงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงและสถานะที่เปลี่ยนแปลงให้มีศักยภาพสูงขึ้น (73)

- สร้างความเข้มแข็งให้การจัดการศึกษาแบบบูรณาการการศึกษาร่วมกับการทำงานให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรกับมหาวิทยาลัย พัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องตรงตามความต้องการด้านการทำงานของสถานประกอบการเพื่อความยั่งยืนและตรงกับความต้องการ

ของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง ทราบทิศทางการความต้องการของตลาดแรงงาน /สถานประกอบการ เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ทันความต้องการผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ (36)

- สร้างพันธมิตร สร้างเครือข่ายการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการและเทคโนโลยี ตลอดจนโอกาสการทำงานทำของบัณฑิต การเป็นภาคีหุ้นส่วน มีส่วนเพิ่มพลัง ศักยภาพซึ่งกันและกัน สร้างรากฐานในการทำงานจากวัยเรียนสู่วัยทำงาน การบูรณาการร่วมกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน บูรณาการทรัพยากรท้องถิ่น และการร่วมผลิตบัณฑิต นำความรู้ความสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ สร้างหลักประกันและเครือข่ายให้กับนิสิตได้มีโอกาสทำงานในสถานประกอบการมากขึ้น (20)
- การแข่งขันทางการศึกษาสูงมาก สามารถทำงานต่อไปหลังจากจบการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสการมีงานทำให้นิสิต/นักศึกษา และเป็นแหล่งรองรับนิสิต/นักศึกษา ขยายโอกาสให้นิสิต/นักศึกษาจบใหม่มีงานทำ (13)
- การต่อยอดงานวิจัย ทราบวัตถุประสงค์/เป้าหมายของสถานประกอบการ พัฒนาบุคลากรและขยายแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและพึ่งพาอาศัยกัน (7)
- เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้สนับสนุนงบประมาณมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มเงินทุนในการวิจัยมากกว่าทุนจากรัฐบาล (2)
- ให้นิสิต/นักศึกษา มีรายได้ระหว่างการศึกษา (1)

ตารางที่ 16 สถานประกอบการ/หน่วยงานควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

(N=36)

การดำเนินงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควร	33	91.7
ไม่ควร	3	8.3

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าสถานประกอบการ/หน่วยงาน ควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ ดังนี้

- ควรมีความร่วมมือด้านสหกิจศึกษาและฝึกงานเป็นรูปแบบชัดเจนทุกปี เพื่อเป็นการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดงานในปัจจุบัน (4)
- สามารถได้พนักงานใหม่ที่มีประสบการณ์ในการทำงานจากการร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เช่น การฝึกงาน การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา เป็นต้น (3)
- การเปิดโอกาสให้กับสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการ (2)

- การส่งเสริมข้อมูลทางวิชาการการจัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพ
- เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานในองค์กร เช่น เทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งได้นำความรู้และเทคโนโลยีใหม่มาพัฒนากิจการและได้เรียนรู้ร่วมกัน
- การขยายศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเตรียมหลักสูตร/พัฒนาบุคลากรก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- เพื่อการผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของตลาด
- การเรียนรู้และแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ

ประกอบการ

- งานด้านวิชาการในปัจจุบัน ควรมุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันจากทั้งหน่วยงานราชการ สถาบันอุดมศึกษา ชุมชนและภาคเอกชน
- ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมบริการได้
- การกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพที่ดี การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้ตรงกับแนวโน้มของธุรกิจในปัจจุบัน

และเหตุผลสำหรับไม่ควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 โดยมีเหตุผลเนื่องจาก หน่วยงานมีพนักงานน้อย มีไม่เพียงพอ

ตารางที่ 17 กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

(N=244)

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานประกอบการขนาดใหญ่	97	39.7
สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม	102	41.8
สถานประกอบการขนาดเล็ก/ธุรกิจส่วนตัว	34	13.9
อื่นๆ โปรตระบุ	11	4.5

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่สำหรับการขยายความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา คือ สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 สถานประกอบการขนาดเล็ก/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และอื่น ๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทในต่างประเทศ วิสาหกิจชุมชน สถานประกอบการ เป็นต้น

ตารางที่ 18 กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการ

(N=36)

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐ	9	25
สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน	26	72.2
อื่น ๆ	1	2.8

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการ คือ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และอื่นๆ ได้แก่ ทุกภาคส่วน ทั้งสถาบันอุดมศึกษา และระหว่างหน่วยงานราชการและเอกชนที่มุ่งเน้นการศึกษาทางด้านวิชาการร่วมกัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ส่วนที่ 3 รูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยกำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

- 5 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับมาก
- 3 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการควรมีการดำเนินการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการควรมีการดำเนินการระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา/สถานประกอบการควรมีการดำเนินการระดับน้อยที่สุดหรือไม่ควรมีการดำเนินการเลย

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการวางแผนและการตัดสินใจ

(N=244)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการ	4.18	มาก
2. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	4.10	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
3. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ	4.22	มาก
4. สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ	4.01	มาก
5. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถานประกอบการ	4.04	มาก
รวมเฉลี่ย	4.11	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.04$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ

1. ควรกำหนดทิศทางและความต้องการร่วมของหลักสูตร/สถาบันกับสถานประกอบการให้ชัดเจน
2. ควรทำแผนที่ปฏิบัติได้จริง โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนในแต่ละกิจกรรม
3. ควรมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน พร้อมทั้งการสนับสนุนทุกด้านอย่างเต็มที่ทั้งกำลังคน
4. งบประมาณและความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการภายในสถาบัน
5. มีการประชุมแสดงความคิดเห็นให้ตรงตามตลาดและสาขาที่นิสิต/นักศึกษาเรียน
6. ขั้นตอนการอนุมัติในแต่ละกิจกรรมของมหาวิทยาลัยของรัฐ มีกระบวนการค่อนข้างมาก หลายขั้นตอนกว่าจะได้รับอนุมัติหรือผ่านความเห็นชอบในโครงการต่าง ๆ

7. สถานประกอบการบางแห่งให้ความสำคัญกับการลงมือปฏิบัติ โดยที่ไม่คำนึงถึงว่าจะต้องมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อที่จะเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ

(N=36)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา	3.81	มาก
2. สถานประกอบการมีส่วนร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.42	ปานกลาง
3. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการ	3.44	ปานกลาง
4. สถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ	3.39	ปานกลาง
5. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา	3.39	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.81$) รองลงมาคือ สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) ส่วนสถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.39$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ

1. ควรเชิญเอกชน เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการวางแผน
2. นิสิตนักศึกษาควรมีความรู้และสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ ทั้งฟัง-พูด-อ่าน-เขียน

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการดำเนินการ

รายการ	ระดับความคิดเห็น (N=244)	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	4.02	มาก
2. สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ	4.10	มาก
3. สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ	4.34	มาก
4. คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	4.10	มาก
5. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ หรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ	3.91	มาก
รวมเฉลี่ย	4.09	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.09$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้

ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือก นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณ อย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ หรือใน โครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ($\bar{x} = 3.91$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการดำเนินการ

1. การดำเนินการต้องทำล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนที่ชัดเจน
2. ควรมีกลไกในการตรวจสอบที่เห็นผล
3. ควรให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมประชุมกับสถานประกอบการจะได้เห็นผลมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็น หุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้ กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการดำเนินการ

รายการ	ระดับความคิดเห็น (N=36)	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัด การศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.61	มาก
2. สถานประกอบการมีการติดต่อประสานงานและการจัดโครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับ การทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.56	มาก
3. สถานประกอบการมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกคณาจารย์และ/หรือนิสิต นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถานประกอบการ	3.53	มาก
4. ผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการได้รับโอกาสในการ พัฒนาตนเองในสถาบันอุดมศึกษาจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ การเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.56	มาก
5. สถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัด การศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา หรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา	3.44	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.54	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงาน การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.61$) รองลงมาคือ สถานประกอบการมีการติดต่อประสานงาน และการจัดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา และผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเอง ในสถาบันอุดมศึกษาจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.56$) ส่วนสถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.44$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการดำเนินการ

การดำเนินการควรมีวิธีที่ระบุแผนดำเนินการอย่างชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ และผลงานที่วัดได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

(N=244)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง	4.00	มาก
2. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	4.23	มาก
3. สถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	3.99	มาก

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
4. สถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ	3.90	มาก
5. สถาบันอุดมศึกษามีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยดำเนินการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสถานประกอบการ	3.99	มาก
รวมเฉลี่ย	4.02	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.90$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

1. มีโครงสร้างการบริหารงานและนโยบายที่ไม่ชัดเจน รวมทั้งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการสนับสนุนอย่างเต็มที่
2. สถาบันอุดมศึกษาควรมีข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการบูรณาการและมีปัจจัยสนับสนุนทั้งงบประมาณและบุคลากรที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็น
หุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้
กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

(N=36)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษามีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับ การทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง	3.61	มาก
2. บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่าง เต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.75	มาก
3. สถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับ สถาบันอุดมศึกษา	3.50	ปานกลาง
4. สถานประกอบการมีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับ ผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือ หรือจัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา	3.64	มาก
5. สถานประกอบการมีการมอบหมายหน้าที่และกำหนด ผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยด้านการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ	3.50	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.70	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและ
สร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิง
บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{x} = 3.70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุน
อย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับ
การทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.75$)
รองลงมาคือ สถานประกอบการมีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน
ในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{x} = 3.64$) ส่วนสถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัด
การศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการมีการ
มอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยด้านการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.50$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

1. การจัดหานิสิตนักศึกษาให้ฝึกปฏิบัติงานในตำแหน่งงานที่ตรงกับสายงานที่เรียนของนิสิตนักศึกษา
2. ควรมีช่องทางสำหรับการติดต่อ การประสานงานที่ชัดเจนและมีการแจ้งข่าวกำหนดการต่างๆ ระหว่างสถานประกอบการ กับหน่วยสหกิจศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการร่วมมือและสนับสนุนการฝึกงานสหกิจศึกษาของนิสิตนักศึกษาทุกคน

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการติดตามประเมินผล

(N=244)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	3.91	มาก
2. สถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม	3.97	มาก
3. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน	4.03	มาก
4. สถาบันอุดมศึกษามีการประชุมและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบการ	3.87	มาก
5. สถาบันอุดมศึกษามีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป	3.91	มาก
รวมเฉลี่ย	3.94	มาก

จากตารางที่ 25 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิง

บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.03$) รองลงมาคือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม และสถาบันอุดมศึกษาที่มีการประชุมและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาที่มีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.91$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการติดตามประเมินผล

1. กลไกและระบบติดตามประเมินผลต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของการเรียนในรูปแบบที่ควบคู่กับการปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ โดยเฉพาะการประเมินผลในมิติพัฒนาการและสมรรถนะของนักศึกษาที่เปลี่ยนไป นอกเหนือจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามปกติ
2. ควรมีการประเมินผลในเชิงคุณภาพควบคู่กับเชิงปริมาณ
3. การประเมินผลในแต่ละครั้งควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการติดตามประเมินผล

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถานประกอบการมีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.50	มาก
2. สถานประกอบการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม	3.61	มาก

(N=36)

ตารางที่ 26 (ต่อ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
3. สถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน	3.25	ปานกลาง
4. สถานประกอบการมีการประชุมและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน	3.58	มาก
5. สถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป	3.91	มาก
รวมเฉลี่ย	3.77	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.91$) รองลงมาคือ สถานประกอบการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) ส่วนสถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.25$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการติดตามประเมินผล

1. สถาบันอุดมศึกษาต้องนำการประเมินของนักศึกษาจากสถานประกอบการไปปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
2. อยากรได้บัณฑิตที่จบการศึกษาแล้วสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้องพร้อมสื่อสารได้
3. เห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการฝึกประสบการณ์ของนิสิตในช่วงเทอม หรือภาคการเรียนสุดท้าย เพราะมันอาจเป็นผลให้นิสิตมีความพร้อมและสามารถเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการแห่งนั้น

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็น
 หุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้
 กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

(N=244)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถาบันอุดมศึกษาได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการ ต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนา สถาบันอุดมศึกษา	4.10	มาก
2. ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับความรู้และ ประสบการณ์อันเกิดจากโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษาเชิง บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ	4.02	มาก
3. สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและ สร้างประโยชน์ต่อสถานประกอบการในการเสริมสร้างและส่งเสริม การเรียนรู้และการพัฒนางานด้านวิชาการให้กับสถานประกอบการ	4.02	มาก
4. สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาผลงานหรือนวัตกรรมหรือช่วยให้มี ผลประกอบการเพิ่มมากขึ้นจากการมีส่วนร่วมงานทางวิชาการกับ สถานประกอบการ	3.95	มาก
5. สถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/ สิทธิบัตร ในรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียง เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความ ร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ	3.85	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและ
 สร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิง
 บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับ
 มาก ($\bar{x} = 4.00$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม
 โครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่
 ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือ ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา
 ได้รับความรู้และประสบการณ์อันเกิดจากโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการ
 เรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการให้บริการทาง
 การศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อสถานประกอบการในการเสริมสร้างและส่งเสริมการเรียนรู้และการ

พัฒนางานด้านวิชาการให้กับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$) ส่วนสถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/สิทธิบัตร ใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.85$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

1. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการสหกิจศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรจัด KM ความรู้ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง
2. สร้างความเชื่อมั่นแก่นักศึกษาและผู้ปกครองที่จะให้เด็กเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานประกอบการ ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

(N=36)

รายการ	ระดับความคิดเห็น	
	$\bar{x}$	ระดับ
1. สถานประกอบการได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาสถานประกอบการ	3.67	มาก
2. ผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการได้รับความรู้และประสบการณ์อันเกิดจากโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา	3.56	มาก
3. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ	3.86	มาก
4. สถานประกอบการมีการพัฒนาผลงานหรือผลประกอบการจากการมีส่วนร่วมทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา	3.61	มาก
5. สถานประกอบการได้รับใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา	3.58	มาก
รวมเฉลี่ย	3.66	มาก

จากตารางที่ 28 พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.86$) รองลงมาคือ สถานประกอบการได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) ส่วนสถานประกอบการได้รับใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.58$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ควรจัดกิจกรรม (Project) ต่อหลังจากนักศึกษา โดยเฉพาะในปี 4 เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้การศึกษาของนักศึกษาฝึกงานต่อเนื่อง และสร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงในอนาคต

ตารางที่ 29 รูปแบบของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรมีในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

(N=1,215)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ	187	15.39
การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน	171	14.07
การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน	179	14.73
การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย	159	13.08
การส่งคณาจารย์ บุคลากร นิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่างๆ ร่วมกันในสถานประกอบการ	169	13.91
การส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ	185	15.23
การให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ	165	13.58

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 29 พบว่า ความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษาคิดว่า ควรมีรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานโดยการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 15.39 รองลงมา คือ การส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 14.73 การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 14.07 การส่งคณาจารย์ บุคลากร นิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่างๆ ร่วมกันในสถานประกอบการ จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 13.91 การให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย โครงการหรือ กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 13.58 และ การจัดนิทรรศการและ กิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 13.08

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. กระบวนการแนวคิด ควรศึกษารูปแบบของสถานประกอบการแต่ละกลุ่มจำแนกให้เป็นแนวทางเดียวกัน
2. ควรให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ จะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตร ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
4. สถานประกอบการควรให้ความร่วมมือในการส่งมอบเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงานในการใช้งานจริงและสามารถออกไปทำงานได้

ตารางที่ 30 รูปแบบของสถานประกอบการที่ควรมีในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

(N=68)

รูปแบบความร่วมมือ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา	15	41.7
การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน	5	13.9
การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน	12	33.3
การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัย	11	30.6
การรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่าง ๆ	22	61.1
อื่นๆ (โปรดระบุ)	3	8.3

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 30 พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการพบว่า ควรมีรูปแบบในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยการรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการวิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่าง ๆ มากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 รองลงมา คือ การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 และอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งประกอบด้วย การฝึกงานสหกิจศึกษา และการฝึกงานช่วงปิดภาคเรียน โดยบริษัทเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพื่อที่นักศึกษาจะสามารถได้เปิดโลกทัศน์จากการฝึกทดลองทำงานจริงในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อจะเป็นผู้ฝึกงานที่ดี และมีคุณภาพเมื่อจบการศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

สถาบันอุดมศึกษา

1. กระบวนการแนวคิด ควรศึกษารูปแบบของสถานประกอบการแต่ละกลุ่มจำแนกให้เป็นแนวทางเดียวกัน
2. ควรให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ จะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะ/หลักสูตร ควรให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง
4. สถานประกอบการควรให้ความร่วมมือในการส่งมอบเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงานในการใช้งานจริงและสามารถออกไปทำงานได้เลย (งบอาจสนับสนุนจากภาครัฐบาลบางส่วน)

สถานประกอบการ

1. สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีแนวคิดผลิตนักศึกษาให้ไปเป็นผู้ประกอบการ ไม่ใช่ผลิตมาเพื่อเป็นลูกจ้าง
2. มีการสอนวิชาการในหลักสูตรเน้นเชิงทฤษฎีมากเกินไปควรฝึก Technology ที่ใช้ในอุตสาหกรรมตามจริง และขาดความรู้ด้านการพัฒนาโปรแกรมตามสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะ Cloud Technology ทำให้เมื่อทำงาน ต้องมีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมบัณฑิตที่จบใหม่เพื่อทำงานจริงหลายเดือน

3. สถาบันอุดมศึกษาควรมีหน่วยงาน/บุคลากร ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการ ความร่วมมือ ปัจจุบันนี้ไม่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน หลายครั้งที่ต้องการความร่วมมือ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะไม่มีผู้ดำเนินการต่อ

4. นอกจากความสามารถด้านการศึกษา ต้องฝึกฝนด้านสภาพจิตใจควบคู่ไปด้วย เพราะเวลาทำงานจริงแล้วเกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน จะเห็นได้ชัดเจนว่าตัวนักศึกษามักได้รับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นไม่ค่อยไหว ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรให้ความระมัดระวัง

ข้อวิจารณ์

จากการวิจัยเรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผนและการตัดสินใจ การดำเนินการ การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน การติดตามประเมินผล การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 1) ผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สังกัดสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐมากที่สุด มีจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 5,000 คน มากที่สุด มีจำนวนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 500 คน มากที่สุด มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด มีตำแหน่งเป็นบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด

โดยผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถานประกอบการ ๆ ละ 1 คน (ตารางที่ 2) พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนเท่ากัน สถานประกอบการที่สังกัดส่วนใหญ่เป็นเอกชน/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานจำนวนน้อยกว่า 100 คน มากที่สุด มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 5 – 15 ปีมากที่สุด จำนวน 14 คน

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในการปฏิบัติงานร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการนั้นมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบแต่ยังคงมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดาว สมศรีโหนด (2548) เรื่องแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาและสถานประกอบการส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านความร่วมมือกับสถานศึกษาและ/หรือสถานประกอบการจำนวน 5-9 ปี

สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สรุปได้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษามีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก (ตารางที่ 3) ทั้งนี้ส่วนใหญ่ฝ่ายหรือแผนกที่ดำเนินการด้านดังกล่าว คือ ฝ่ายส่งเสริมงานวิชาการสหกิจศึกษามากที่สุด

โดยผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถานประกอบการ (ตารางที่ 4) มีฝ่ายที่ดูแลรับผิดชอบการติดต่อด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก ทั้งนี้มีฝ่ายหรือแผนกในหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ เช่น HR, ฝ่ายบริหาร, training, HRD, Innovation center เป็นต้น

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโครงสร้างการดำเนินงานของทั้งสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการนั้น ส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการคือ ฝ่ายงานที่เกี่ยวกับการฝึกงาน สหกิจศึกษา ทวิภาคี เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันจิรา แก้วสูง เรื่อง กรณีศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี ที่พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานีจะเป็นครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบด้านการฝึกงาน และกลุ่มครูฝึกของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

2. สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ตารางที่ 5-6) ในลักษณะการรับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงานมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการที่ผ่านมา มีการรับนิสิตในลักษณะการฝึกงาน สหกิจศึกษา ทวิภาคี บูรณาการการปฏิบัติงานกับการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาหรืออาชีวศึกษาจะมีการบรรจุการฝึกงานไว้ในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริ จันบำรุง (2549) เรื่อง การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ตารางที่ 7) ในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ 5-10 ครั้ง/ปี ส่วนสถานประกอบการมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา (ตารางที่ 8) ในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีการดำเนินงานในภารกิจหลักค่อนข้างมากโดยเฉพาะสถานประกอบการที่มีการปฏิบัติงานที่ต้องรองรับกับสภาวะการณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้อาจมีกิจกรรมที่ร่วมกันค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบ

เป็นรายปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดาว สมศรีโหนด (2548) เรื่องแนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่พบว่า ลักษณะความร่วมมือในสถานการณ์ประชุมพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นของสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 24 และของสถานประกอบการคิดเป็นร้อยละ 6.57

4. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือ (ตารางที่ 9) ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือ (ตารางที่ 10) ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการ/หน่วยงาน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการนั้น สถานประกอบการยังไม่ทราบข้อมูลโครงการหรือกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษาที่แน่นอน ซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจสำหรับการดำเนินในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ จันทรสุษ (2538) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่ผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมที่พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับนโยบายในความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมในการดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาขึ้นอยู่กับลักษณะของความร่วมมือที่สถานศึกษาเสนอมาอย่างสถานประกอบการ

5. สถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ (ตารางที่ 15) โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ คือ การพัฒนาการศึกษาไทยให้ครอบคลุมในการผลิตบัณฑิตให้ครบทุกศาสตร์ร่วมกัน ให้เกิดความหลากหลายทักษะที่ดี ได้เรียนรู้จากการทำงานจริง มีประสบการณ์จริง เพื่อจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นิสิต/นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจะได้ขยายผลงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงและสภาวะที่เปลี่ยนแปลงให้มีศักยภาพสูงขึ้น

โดยสถานประกอบการควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา (ตารางที่ 16) โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ คือ ควรมีความร่วมมือด้านสหกิจศึกษาและฝึกงานเป็นรูปแบบชัดเจนทุกปี เพื่อเป็นการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดงานในปัจจุบัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานประกอบการในปัจจุบันมีความต้องการความสามารถของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสามารถที่ค่อนข้างหลากหลาย และมีประสบการณ์ในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์รัชต์ธวัช วิวังสุ และคณะ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) สำหรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) สำหรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวคือ การสร้างความร่วมมือกันทั้งสามฝ่าย ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานที่สำคัญคือ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าฝึกปฏิบัติการการเรียนรู้และการทำงานจริงในสถานประกอบการตามหลักการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริงร่วมกัน

การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานใน 5 ด้าน

1. สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 19) โดยพบว่าสถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรกำหนดทิศทางและความต้องการด้านหลักสูตร การวางแผนยุทธศาสตร์ งบประมาณ ซึ่งให้หารือร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับสถานประกอบการในการกำหนดกลไก และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

โดยสถานประกอบการมีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 20) โดยพบว่าสถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรให้มีการเชิญเอกชนเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการวางแผน และนิสิตนักศึกษาควรมีความรู้และสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ ทั้งฟัง-พูด-อ่าน-เขียน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีการร่วมกันพิจารณาโครงการความร่วมมือตั้งแต่ด้านแผน กิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย (2555) เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารอุตสาหกรรมที่มีต่อความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมด้านโครงสร้างและกลไกความร่วมมือในด้านโครงสร้างและกลไกความร่วมมือ ซึ่งในหัวข้อมหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรมที่ดำเนินโครงการความร่วมมือควรกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงานและแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักการของโครงการความร่วมมือมีระดับความเหมาะสม/เป็นไปได้สูงที่สุดอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 21) โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ หรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมประชุมกับสถานประกอบการเพื่อให้มีการดำเนินการ มีแผน และมีกลไกในการตรวจสอบที่ชัดเจน

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 22) โดยพบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรมีวิธีที่ระบุแผนดำเนินการอย่างชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ และผลงานที่วัดได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีหน่วยงานกลางสำหรับรับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การฝึกงาน งานวิจัย สหกิจศึกษา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนายสุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2540) เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการ ประเภทอุตสาหกรรมบริการที่พบว่า ความสำเร็จของความร่วมมือขึ้นอยู่กับความสามารถของศูนย์ประสานงานโครงการความร่วมมือหรือหน่วยประสานงานกับภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ที่จะเป็นกลไกหลักในการบริหารและดำเนินการ บุคลากรที่ร่วมอยู่ในองค์กรนี้จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่หรือส่วนงานรับผิดชอบดังกล่าวจะต้องพิถีพิถันเรื่องการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสม

3. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 23) โดยพบว่า บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญและมีนโยบายในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 24) โดยพบว่า บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการมีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยดำเนินการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควร มีการจัดหาตำแหน่งการปฏิบัติงานของสถานประกอบการให้ตรงกับสายที่นิสิตนักศึกษาเรียน และการมีช่องทางสำหรับการสื่อสารให้ชัดเจน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน เช่น การฝึกงาน สหกิจศึกษา การวิจัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย (2555) เรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมด้านทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนความร่วมมือ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรวิจัยเพื่อรองรับการดำเนินงานความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมโดยมีการจัดตั้งกลุ่ม/ศูนย์ความเป็นเลิศเฉพาะด้าน และในด้านกระบวนการดำเนินการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรมจะมีหน่วยงานหลักหรือบุคลากรของทั้งสองฝ่ายทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินงานความร่วมมือ

4. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 25) โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษามีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรมีระบบและกลไกในการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และควรมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 26) โดยพบว่า สถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้

มีข้อเสนอแนะเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาให้นำผลประเมินจากสถานประกอบการไปปรับปรุงหลักสูตร บัณฑิตที่จบการศึกษาควรมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่พร้อมสื่อสารได้

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ส่วนใหญ่ในการดำเนินงานประเมินผลนิสิตที่เข้าร่วมโครงการที่ร่วมมือกับสถานประกอบการนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะเป็นเจ้าของโครงการและร่วมเชิญสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวด้วย ขณะที่สถานประกอบการจะมีการประชุมเพื่อสรุปการดำเนินงานเพื่อที่จะพัฒนาในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานของเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน (2561) ที่พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนกับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาของสถานศึกษาในส่วนหลักการเรียนรู้โดยให้มีกิจกรรมจัดเวทีให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานและความสำเร็จที่ได้รับ

5. สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 27) โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/สิทธิบัตร ใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาควรจัด KM ประโยชน์ที่ได้รับจากสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 28) โดยพบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนสถานประกอบการได้รับใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาหลังการปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ เพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงในอนาคต

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานกิจกรรมร่วมกับระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการนั้นเป็นกิจกรรมในลักษณะที่สร้างงาน ได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น สถานศึกษาได้รับประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตด้านประสบการณ์การทำงานจากสถานประกอบการ / สถานประกอบการได้ค่าปรึกษาความรู้ด้านวิชาการ ได้ผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์จากสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์รัชต์ธรวัช วิวิงสุ และคณะ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WIL) สำหรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่พบว่า ประโยชน์จากการ

ทำงานจริงและโอกาสที่ได้รับจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) ต่อสถานประกอบการ คือ แรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการ และพัฒนาความร่วมมือเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา ส่วนต่อสถาบันอุดมศึกษา คือ พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อพร้อมสู่การเข้าสู่ตลาดแรงงาน พัฒนาความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

รูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

รูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนที่ควรมีตามความคิดเห็นของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (ตารางที่ 29) พบว่า การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีรูปแบบในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (ตารางที่ 30) โดยการรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่าง ๆ มากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการในกิจกรรมที่มีการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การส่งนิสิตไปปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ (ฝึกงาน สหกิจศึกษา การบูรณาการการเรียนการสอนกับการทำงาน) งานบริการวิชาการ หรืองานวิจัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชัย จันทร์สุข เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการ ด้านอุตสาหกรรมที่พบว่า การลำดับความสำคัญของความร่วมมือที่สถานประกอบการพึงประสงค์ คือ ลักษณะความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรอยู่ในลำดับความสำคัญสูงสุด ลำดับรองลงมา คือ ลักษณะความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา และลักษณะความร่วมมือด้านการฝึกงานของนักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างจำนวน 224 คน และผู้แทนสถานประกอบการฯ ละ 1 คน ที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างจำนวน 36 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามปลายเปิด (open-ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 คน
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม - เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้ค่าทางสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน จำนวน 5 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย โดยการใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) ในการแปลความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง

1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลใช้เป็นแนวทางการพัฒนาความร่วมมือ/ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายสหกิจศึกษาระดับกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สังกัดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐมากที่สุด มีจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 5,000 คน มากที่สุด มีจำนวนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาน้อยกว่า 500 คน มากที่สุด มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาจำนวนน้อยกว่า 10 ปีมากที่สุด มีตำแหน่งเป็นบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด

โดยผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถานประกอบการ ๆ ละ 1 คน ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนเท่ากัน สถานประกอบการที่สังกัดส่วนใหญ่เป็นเอกชน/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานจำนวนน้อยกว่า 100 คน มากที่สุด มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ 5 – 15 ปีมากที่สุด จำนวน 14 คน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 สถาบันอุดมศึกษามีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก ทั้งนี้ส่วนใหญ่ฝ่ายหรือแผนกที่ดำเนินการด้านดังกล่าว คือ ฝ่ายส่งเสริมงานวิชาการสหกิจศึกษามากที่สุด

โดยผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มสถานประกอบการมีฝ่ายที่ดูแลรับผิดชอบการติดต่อด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอก ทั้งนี้มีฝ่ายหรือแผนกในหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ เช่น HR, ฝ่ายบริหาร, training, HRD, Innovation center เป็นต้น

2.2 สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะการรับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงานมากที่สุด

2.3 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ 5-10 ครั้ง/ปี ส่วนสถานประกอบการมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี

2.4 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการ/หน่วยงาน

2.5 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการโดยมีความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถานประกอบการประเภทหน่วยงานของเอกชนมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา โดยในกรณีที่มีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนมากที่สุดมากที่สุด

2.6 สถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ คือ การพัฒนาการศึกษาไทยให้ครอบคลุมในการผลิตบัณฑิตให้ครบทุกศาสตร์ร่วมกัน ให้เกิดความหลากหลาย ทักษะที่ดี ได้เรียนรู้จากการทำงานจริง มีประสบการณ์จริง เพื่อจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นิสิต/นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจะได้ขยายผลงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เรียนรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงและสภาวะที่เปลี่ยนแปลงให้มีศักยภาพสูงขึ้น

ทั้งนี้สถานประกอบการควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา โดยมีเหตุผลสำหรับควรขยายความร่วมมือ คือ ควรมีความร่วมมือด้านสหกิจศึกษาและฝึกงานเป็นรูปแบบชัดเจนทุกปี เพื่อเป็นการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดงานในปัจจุบัน

2.7 กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่สำหรับการขยายความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษา คือ สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการ คือ สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ใน 5 ด้านดังนี้

3.1 สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะ

ความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรกำหนดทิศทางและความต้องการด้านหลักสูตร การวางแผนยุทธศาสตร์ งบประมาณ ซึ่งให้หารือร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับสถานประกอบการในการกำหนดกลไก และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

โดยสถานประกอบการมีการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย พบว่า สถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบัน อุดมศึกษามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรให้มีการเชิญเอกชนเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นในการวางแผนและนิสิตนักศึกษาควรมีความรู้และสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ ทั้งฟัง-พูด-อ่าน-เขียน

3.2 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถาบัน อุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ หรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษา ร่วมประชุมกับสถานประกอบการเพื่อให้มีการดำเนินการ มีแผน และมีกลไกในการตรวจสอบที่ชัดเจน

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงาน การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรมีวิธีที่ระบุแผนดำเนินการอย่างชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ และผลงานที่วัดได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3.3 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับ

การส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะสถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญและมีนโยบายในการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบัน อุดมศึกษา และสถานประกอบการมีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยด้านการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควร มีการจัดหาตำแหน่งการปฏิบัติงานของสถานประกอบการให้ตรงกับสายที่นิสิตนักศึกษาเรียน และการมีช่องทางสำหรับการสื่อสารให้ชัดเจน

3.4 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าสถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษามีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรมีระบบและกลไกในการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และควรมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา

โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาให้นำผลประเมินจากสถานประกอบการไปปรับปรุงหลักสูตร บัณฑิตที่จบการศึกษาควรมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศที่พร้อมสื่อสารได้

3.5 สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีดำเนินงานความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/สิทธิบัตร ใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาควรจัด KM ประโยชน์ที่ได้รับจากสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการในรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการสำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ด้านการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนสถานประกอบการได้รับใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเห็นควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาหลังการปฏิบัติงานที่สถานประกอบการ เพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติงานจริงในอนาคต

4. สถาบันอุดมศึกษามีความคิดเห็นว่ารูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานโดยควรมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมากที่สุด ส่วนสถานประกอบการมีรูปแบบในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยควรมีการรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่าง ๆ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันและการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนและการตัดสินใจนั้น สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และในส่วนของสถาน

ประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ และสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเช่นกัน ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการควรมีกิจกรรมสำหรับการประชุมหารือวางแผนร่วมกันที่ชัดเจนและต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านดำเนินการนั้น สถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ หรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งตรงกับส่วนสถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีการวางแผนกิจกรรมล่วงหน้าที่ระบุงบประมาณที่สำรองไว้สำหรับโครงการความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อที่การดำเนินงานจะได้ต่อเนื่อง

3. จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานนั้น สถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา และสถานประกอบการมีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยด้านการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีคู่มือหรือแนวปฏิบัติในโครงการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ และประชุมเพื่อวางแผนร่วมกัน เพื่อที่สถานประกอบการจะได้มีการมอบหมายหน้าที่ หรือกำหนดผู้รับผิดชอบในกิจกรรมได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. จากการศึกษพบว่า ด้านการติดตามประเมินผลนั้น สถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษามีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และในส่วนของสถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการควรมีการประเมินผลกิจกรรมการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานร่วมกัน เนื่องจากจะได้ปรับปรุงหลักสูตร เกณฑ์การประเมินเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพต่อบัณฑิตสูงที่สุด

5. จากการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการนั้น สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/สิทธิบัตร ใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเท่ากัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีการจัดกิจกรรม/โครงการที่เป็นการขอบคุณสำหรับความร่วมมือของสถานประกอบการ เช่น การมอบเกียรติบัตร มอบโล่ให้ การประกวดสถานประกอบการดีเด่น การรับฟังความคิดเห็นของสถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อเป็นปัจจัยให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางในการดำเนินงานจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ
3. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจเพื่อให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กิจจา ไชยหนู และคณะ .2556. การวิเคราะห์ความต้องการและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะของตำแหน่งงานคอมพิวเตอร์สำหรับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในระดับอุดมศึกษา. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5.

เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน. คู่มือการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (ฉบับสมบูรณ์). สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) 2561

จันจิรา แก้วสูง. 2543. กรณีศึกษาความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย. 2555. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎับัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดาว สมศรีโห่ง. 2548. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุขฎับัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น การพิมพ์: กรุงเทพมหานคร.

พงศ์รัชตวัช วิวังสุ และคณะ. 2560. แนวทางจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (WiL) สำหรับภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2560.

พรชูลี อาชาวำรุง. 2543. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ ทบวงมหาวิทยาลัย.

ภิรมย์ลักษณ์ โกสิลา. 2553. **ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางสังคมในการจัดสวัสดิการแบบบูรณาการ กรณีศึกษา ศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วม.** วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มนูญ วงศ์นารี. 2539. **คู่มือการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องของมนุษย์.** กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2547. **โครงการสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
กรุงเทพมหานคร: โครงการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลักขณา เต็มศิริกุลชัย และสุชาดา ตั้งทางธรรม. 2541. **ภาคีเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ.** กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

วรพร หอมเอนก ชาคริต ศรีสกุณ และวาหิต อินทุลักษณ์. **แนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0.**
วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 11 ฉบับพิเศษ เดือนพฤษภาคม 2560.

ศรเนตร อารีโสภณพิเศษ. 2550. **การพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อุดมศึกษา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริ จันทร์รุ่ง. 2549. **การศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา.** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุเมธ แยม่นุ่น. 2547. **สหกิจศึกษา : รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.**
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

สุรัชย์ จันทร์สุข. **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาสาขาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สุราษฎร์ พรหมจันทร์. 2539. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมบริการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อลงกต ยะไวทย์ และคณะ. 2558. การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มสาขาวิชาชีพของประเทศไทย ระยะที่ 1 เฉพาะกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการการท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคใต้ตอนบน.

Bergquist, William; Betwee, Juli; and Meuel, David. **Building Strategic Relationships: How to Extend Your Organization's Reach Through Partnerships, Alliances, and Joint Ventures.** California: Jossey-Bass Inc., 1995.

Jacobs.N. 1971. **Modernization Without Development : Thailand as an Asian Case Study.** New York : Praeger Publisher.

Lucas, J. R. (1998). **Balance of Power.** NY: AMACOM.

Michele, C. 1996. **Research Partnerships: Key Defining Features in a Few Case Studies.** Retrieved January 15, 2005, from http://www.swc-cfc.gc.ca/pubs/researchpartnerships/research_partnerships_1_e.html

White. A.T. 1982. **Why Community Participation? A discussion of the Argument go community participation : current issue and Lesson Leamed.** United Nations Children Fund.

Warner, D. and Palfreyman, D. 1996. **Higher education management the key elements.** Bristol: Open University Press

Wright, K. & Stegelin, A. S. 2003. **Building School and Community Partnerships Though Parent Involvement.** 2nd ed. United States: Pearson Education

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วน
ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครื่องข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้แทนของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษาและการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการอันจะส่งผลให้เกิดการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ โดยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกส่วนและทุกข้อเพื่อจักได้นำข้อมูลและข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในดำเนินการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป และผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือนมา ณ โอกาสนี้

2. แบบสอบถามวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. ประเภทของสถาบันอุดมศึกษาที่ท่านสังกัด

☐ รัฐ/ในกำกับของรัฐ	☐ เอกชน
☐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ	☐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
☐ สถาบันเฉพาะทาง	☐ วิทยาลัยแพทย์/พยาบาล
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	
3. จำนวนนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

☐ น้อยกว่า 5,000 คน	☐ 5,001-10,000 คน
☐ 10,001-20,000 คน	☐ 20,001-30,000 คน
☐ 30,001-40,000 คน	☐ มากกว่า 40,000 คนขึ้นไป
4. จำนวนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

☐ น้อยกว่า 500 คน	☐ 501-1,000 คน
☐ 1,001-2,000 คน	☐ 2,001-3,000 คน
☐ มากกว่า 3,000 คนขึ้นไป	
5. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา

☐ น้อยกว่า 10 ปี	☐ 10-20 ปี
☐ 20-30 ปี	☐ มากกว่า 30 ปีขึ้นไป
6. ตำแหน่งงานของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา	☐ อาจารย์ผู้สอน
☐ อาจารย์นิเทศงาน	☐ บุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา
☐ ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป	
☐ อื่นๆ โปรดระบุ	

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

7. สถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานของท่านมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่

มี ไม่มี

หากมีโปรดระบุฝ่าย หรือแผนกที่ทำงานหน้าที่ดังกล่าว .....

8. สถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานของท่านมีการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ส่งนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน
- ส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน)
- จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษา
- ส่งอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาทำงานในสถานประกอบการ
- ส่งบุคลากรเป็นวิทยากรให้กับสถานประกอบการ
- เชิญวิทยากรจากสถานประกอบการ
- ทำโครงการ/การวิจัยร่วมกันกับสถานประกอบการ
- การจัดประชุมสัมมนา
- การจัดนิทรรศการทางวิชาการและ/หรืองานวิจัย
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

9. จำนวนครั้งที่สถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานของท่านมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ

- น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี
- 5-10 ครั้ง/ปี
- 11 - 15 ครั้ง/ปี
- มากกว่า 15 ครั้ง/ปี

10. สถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานของท่านมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานหรือไม่

- มี
- ไม่มี

11. สถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานของท่านมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการหรือไม่

- มี (กรุณาตอบข้อ 10.1-10.3)
- ไม่มี

11.1 มีการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ/กำกับของรัฐ

11.2 มีการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน

11.3 มีการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

11.4 อื่นๆ โปรดระบุ .....

12. ท่านคิดว่าในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการหรือไม่

ควร เหตุผล .....

ไม่ควร เหตุผล .....

13. กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาของท่านได้แก่

- สถานประกอบการขนาดใหญ่
 สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม
 สถานประกอบการขนาดเล็ก/ธุรกิจส่วนตัว
 อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานมีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานอย่างไร โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 5 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการระดับมาก
 3 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการระดับปานกลาง
 2 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการระดับน้อย
 1 หมายถึง สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการระดับน้อยที่สุดหรือไม่ควรมีการดำเนินการเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การวางแผนและการตัดสินใจ					
1.	สถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการ					
2.	สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษา เชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
3.	สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับสถานประกอบการ					
4.	สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการร่วมกิจกรรมกับสถานประกอบการตั้งแต่การระบุปัญหา และ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ					
5.	สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถานประกอบการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การดำเนินการ					
6.	สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
7.	สถาบันอุดมศึกษามีการติดต่อประสานงานและการจัดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
8.	สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ติดต่อประสานงานและดูแลการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถาบันอุดมศึกษาและ/หรือสถานประกอบการ					
9.	คณาจารย์ บุคลากรและนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
10.	สถาบันอุดมศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการดำเนินการ

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน					
11.	สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง					
12.	บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
13.	สถาบันอุดมศึกษามีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
14.	สถาบันอุดมศึกษามีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถานประกอบการ					
15.	สถาบันอุดมศึกษามีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยด้านการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานประกอบการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การติดตามประเมินผล					
16.	สถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
17.	สถาบันอุดมศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม					
18.	สถาบันอุดมศึกษามีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน					
19.	สถาบันอุดมศึกษามีการประชุมและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบการ					
20.	สถาบันอุดมศึกษามีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการติดตามประเมินผล

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ					
21.	สถาบันอุดมศึกษาได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา					
22.	ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์อันเกิดจากโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถานประกอบการ					
23.	สถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อสถานประกอบการในการเสริมสร้างและส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนางานด้านวิชาการให้กับสถานประกอบการ					
24.	สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาผลงานหรือนวัตกรรมหรือช่วยให้มีผลประกอบการเพิ่มมากขึ้นจากการมีส่วนร่วมทางวิชาการกับสถานประกอบการ					
25.	สถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับและ/หรือได้รับอนุสิทธิบัตร/สิทธิบัตร ใ้รับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

---

26. ท่านคิดว่าสถาบันอุดมศึกษาควรมีการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ
- การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน
- การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน
- การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย
- การส่งคณาจารย์ บุคลากร นิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการ

วิชาการในโอกาสต่างๆ ร่วมกันในสถานประกอบการ

- การส่งนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานในสถานประกอบการ
- การให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วน
ของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง
ในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้แทนของสถานประกอบการและเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการให้ความร่วมมืออันจะส่งผลให้เกิดการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ โดยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกส่วนและทุกข้อเพื่อจกได้นำข้อมูลและข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในดำเนินการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป และผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

2. แบบสอบถามวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. สถานประกอบการ/หน่วยงานที่ท่านสังกัด

หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ
 เอกชน / ธุรกิจส่วนตัว รัฐร่วมเอกชน
 อื่นๆ โปรดระบุ .....

3. ขนาดของสถานประกอบการ / หน่วยงานของท่านมีบุคลากรจำนวน

น้อยกว่า 100 คน 100-200 คน
 300-500 คน 500 – 1,000 คน
 มากกว่า 1,000 คน

4. ระยะเวลาที่ท่านปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/หน่วยงาน

น้อยกว่า 5 ปี 5-15 ปี
 15-20 ปี 20-25 ปี
 มากกว่า 25 ปี

5. ตำแหน่งงานของท่าน

ผู้บริหารของสถานประกอบการ
 หัวหน้าฝ่ายที่ดูแลงานด้านบุคคล หรือด้าน (โปรดระบุ).....
 พนักงานที่เลี้ยงหรือพนักงานฝ่ายฝึกอบรม
 ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป
 อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

6. สถานประกอบการ/หน่วยงานของท่านมีฝ่ายที่ดูแลการติดต่อประสานงานด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและ/หรือด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายนอกหรือไม่

มี ไม่มี

หากมีโปรดระบุฝ่าย หรือแผนกที่ทำงานหน้าที่ดังกล่าว .....

.....

7. สถานประกอบการ/หน่วยงานของท่านมีการให้ความร่วมมือกับสถาบันศึกษาในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รับนิสิตนักศึกษาเข้าฝึกงาน
- รับนิสิตนักศึกษาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (4 เดือน)
- จัดการอบรมระยะสั้นให้กับคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษา
- รับอาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาดูงาน
- ส่งบุคลากรเป็นวิทยากรให้กับสถาบัน
- เชิญวิทยากรจากสถาบันอุดมศึกษา
- ทำโครงการ/การวิจัยร่วมกัน
- การจัดประชุมสัมมนา
- การจัดนิทรรศการทางวิชาการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

8. จำนวนครั้งที่สถานประกอบการ/หน่วยงานของท่านมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ

- น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี
- 5-10 ครั้ง/ปี
- 11 - 15 ครั้ง/ปี
- มากกว่า 15 ครั้ง/ปี

9. สถานประกอบการ/หน่วยงานของท่านมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในแผนงานประจำปีของสถานประกอบการ/หน่วยงานหรือไม่

- มี
- ไม่มี

10. สถานประกอบการ/หน่วยงานของท่านมีการลงนามความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

- มี (กรุณาตอบข้อ 10.1-10.3)
- ไม่มี

10.1 มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐ

10.2 มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

10.3 มีการลงนามความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

11. ท่านคิดว่าในปัจจุบันสถานประกอบการ/หน่วยงานควรมีการขยายความร่วมมือและ/หรือการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

- ควร เหตุผล .....
- ไม่ควร เหตุผล .....

12. กลุ่มเป้าหมายในการขยายความร่วมมือทางวิชาการของสถานประกอบการของท่านได้แก่

- สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ/ในกำกับของรัฐ
- สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 3 การดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าสถานประกอบการ/หน่วยงานมีการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานอย่างไร โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานประกอบการมีการดำเนินการระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีการดำเนินการเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การวางแผนและการตัดสินใจ					
1.	สถานประกอบการมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างและขยายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา					
2.	สถานประกอบการมีส่วนร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
3.	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการกำหนดลักษณะความร่วมมือทางวิชาการ					
4.	สถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่การระบุปัญหาและ/หรือหัวข้อโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ					
5.	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือและการจัดโครงการกิจกรรมกับสถาบันอุดมศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การดำเนินการ					
6.	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดวางระบบการทำงานการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
7.	สถานประกอบการมีการติดต่อประสานงานและการจัดโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
8.	สถานประกอบการมีโอกาสดัดเลือกคณาจารย์และ/หรือนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสถานประกอบการ					
9.	ผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในสถาบันอุดมศึกษาจากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
10.	สถานประกอบการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาหรือในโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการดำเนินการ

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน					
11.	สถานประกอบการและสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างทั่วถึงและหลากหลายช่องทาง					
12.	บุคลากรของสถานประกอบการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
13.	สถานประกอบการมีหน่วยงานหรือฝ่ายที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
14.	สถานประกอบการมีแหล่งข้อมูล คู่มือหรือแนวปฏิบัติให้กับผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโครงการกิจกรรมที่ให้ความร่วมมือหรือจัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา					
15.	สถานประกอบการมีการมอบหมายหน้าที่และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยดำเนินการให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การติดตามประเมินผล					
16.	สถานประกอบการมีการประเมินผลการจัดโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
17.	สถานประกอบการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจากโครงการกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่ชัดเจนและมีรูปแบบที่เหมาะสม					
18.	สถานประกอบการมีการจัดกิจกรรมประจำปีเพื่อมีการเสนอผลการปฏิบัติงาน					
19.	สถานประกอบการมีการประชุมและ/หรือจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน					
20.	สถานประกอบการมีการทบทวนโครงการกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการวางแผนการทำงานในรอบปีต่อไป					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการติดตามประเมินผล

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	การใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ					
21.	สถานประกอบการได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่จัดร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาสถานประกอบการ					
22.	ผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการได้รับความรู้และประสบการณ์อันเกิดจากโครงการความร่วมมือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา					
23.	สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการให้บริการทางการศึกษาและสร้างประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตสู่ตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ					
24.	สถานประกอบการมีการพัฒนาผลงานหรือผลประกอบการจากการมีส่วนร่วมทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษา					
25.	สถานประกอบการได้รับใบรับรองและ/หรือการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องจากความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับสถาบันอุดมศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของการใช้ประโยชน์จากการดำเนินการ

26. ท่านคิดว่าสถานประกอบการควรมีการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษา
- การส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณดำเนินการร่วมกัน
- การจัดประชุมสัมมนาอบรมร่วมกัน
- การจัดนิทรรศการและกิจกรรมเผยแพร่งานวิจัย
- การรับนิสิตนักศึกษาเพื่อปฏิบัติงานด้านวิชาการ วิจัยหรืองานบริการวิชาการในโอกาสต่างๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข
เอกสารการขออนุมัติหลักการวิจัย
และเอกสารขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถามการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล สายใน (๖๑)๘๒๐๘

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๓๑๐๒/๐๖๓๐ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติการจัดทำงานวิจัย เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็น
หุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษา
เชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายร่วมเป็นสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกใน
เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีการเพิ่มพูนทักษะ
ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการโดยส่งนิสิตเข้าร่วม
โครงการสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ซึ่งการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการถือ
เป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานนั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้าจึงขออนุมัติการจัดทำงานวิจัย เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยาย
ความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่าย
สหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ดังมี
รายละเอียดตามโครงการที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

๗๓๐๘

(นางสาวปฐมมาตี กุลวัฒน์ไพศาล)
นักวิชาการศึกษานำศูนย์การ

อนุมัติ

(ดร.นীরนุช ภาชนะทิพย์)

ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

โครงการวิจัย

เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของ สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษา เชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

1. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งสร้างร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและเชื่อมโยงการศึกษาภาคธุรกิจเข้าด้วยกันโดยศึกษาสภาพความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในปัจจุบันเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และสถานประกอบการให้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศ การสร้างองค์ความรู้ด้านการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพในการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการทำงานให้กับนิสิตนักศึกษาเพื่อเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์และเป็นพลเมืองที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยการสำรวจสภาพความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการของเครือข่ายภาคกลางในปัจจุบัน เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาและหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาโดยเชื่อมโยงภาคการศึกษาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน รวมทั้งการหาแนวทางในการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ ตลอดจนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการปรับแนวคิดให้กับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานโดยมุ่งเน้นการสร้างและขยายความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อศึกษาสภาพ และการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

3. วิธีการดำเนินงาน

3.1 ศึกษาสภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยมีแนวทางการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษาด้านการฝึกงานสหกิจศึกษา และ/หรือ การบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และผู้แทนสถานประกอบการฯ ละ 1 คนที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ การสร้างความเป็นหุ้นส่วน และการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน
- 2) การประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทำหนดเป็นกรอบแนวคิดและขอบเขตของการศึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถาม
- 3) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน

3.4 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษาในการตอบแบบสอบถาม

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รับทราบสภาพ ปัญหาอุปสรรค และการดำเนินการขยายความร่วมมือโดยมุ่งเน้นการเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีศักยภาพและประสพการณ์การทำงานในสถานประกอบการจริง รวมทั้งเพื่อเป็นการสร้างความร่วมมือทางวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานที่เหมาะสม

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล สายใน (๖๑)๘๒๐๘

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๓๑๐๒/ว.๐๖๓๒ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา อินทรวิชัย / รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร กิจปรีชาวนิช

ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายร่วมเป็นสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการโดยส่งนิสิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ซึ่งการสร้างร่วมมือกับสถานประกอบการถือเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยนางสาวปฐมมาตี กุลวัฒน์ไพศาล ศูนย์ประสานงานสหกิจศึกษา ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผลได้จัดทำงานวิจัย เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ดังมีรายละเอียดตามโครงการที่แนบนั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีความสอดคล้องในเชิงเนื้อหา ซึ่งท่านมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัย ครั้งนี้ และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ดร.นිරนุช ภาชนะทิพย์)

ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

ที่ ศธ 0513.13102/ว.0632

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

29 กันยายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์ / นางอัจฉรา ปัทมวิภาค ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่าย
อุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายร่วมเป็นสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บัณฑิตมีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการโดยส่งนิสิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ซึ่งการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการถือเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยนางสาวปฐมมาตี กุลวัฒน์ไพศาล ศูนย์ประสานงานสหกิจศึกษา ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผลได้จัดทำงานวิจัย เรื่อง สภาพและดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ดังมีรายละเอียดตามโครงการที่แนบนั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีความสอดคล้องในเชิงเนื้อหา ซึ่งท่านมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัย ครั้งนี้ และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นীরุช ราชนะทิพย์)

ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล สายใน (๖๑)๘๒๐๘

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๓๑๐๒/๐๖๓๒ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล

ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายร่วมเป็นสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตมีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการโดยส่งนิสิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ซึ่งการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการถือเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนาโครงการสหกิจศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยข้าพเจ้าได้รับอนุมัติหลักการในการจัดทำงานวิจัย เรื่อง สภาพและการดำเนินการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำวิจัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีความสอดคล้องในเชิงเนื้อหา ซึ่งท่านมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านในการตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัย ครั้งนี้ และคำแนะนำของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลายเซ็น)

(นางสาวปฐมมาตี กุลวัฒน์ไพศาล)

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการศึกษ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา อินทรวิชัย
คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร กิจปรีชาวนิช
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.นীরนุช ภาชนะทิพย์
ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นางอัจฉรา ปัทมวิภาค
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเครือข่ายอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ลิขสิทธิ์ของสำนักบริหารการการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ภาคผนวก ง

เอกสารขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามวิจัย

ที่ ศธ 0513.13102/ว.0703

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

10 ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง สภาพและรูปแบบการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

เรียน ผู้แทนสถานประกอบการ/ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายสหกิจศึกษาเขตภาคกลางตอนล่าง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร่วมเป็นสถาบันอุดมศึกษาสมาชิกในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง สภาพและรูปแบบการขยายความร่วมมือและการสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและรูปแบบการขยายความร่วมมือและสร้างความเป็นหุ้นส่วนของสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่างในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง และสถานประกอบการที่มีการดำเนินการร่วมมือด้านการศึกษาร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคกลางตอนล่าง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนั้น

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามแผนงานที่วางไว้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนไปที่ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภายในวันที่ 27 ตุลาคม 2560

โอกาสนี้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ มหาวิทยาลัยฯ ไคร่ขอขอบพระคุณมา ณ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ พวงจิตร)
รักษาการแทนรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล
โทร., 0 2942 8500 ต่อ 618208 โทรสาร., 0 2118 0144
e-mail address : psdpdk@ku.ac.th

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ปัจจุบัน	นางสาวปฐมมาวดี กุลวัฒน์ไพศาล 5/840 หมู่ 10 หมู่บ้านประชาชื่น ต.บางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยเกริก
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2543 - 2547	เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2547 - 2556	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ ฝ่ายบริการการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์